Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Nr. 231 Kraków, piątek 10 października 1924 roku Rok II

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt

Naczelny redaktor: **Konstanty Srokowski**

Redakcja: **ulica Batorego Nr. 10** Telefon Nr. 4490 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 3 Zł. 40 gr., z odnoszeniem 3 Zł. 60 gr z przesyłką pocztową 4 Zł. 20 gr. Zagranicą miesięcznie 7 Zł.

Cena numeru **15 groszy**

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Drobne i zwykłe zł. 0·10. — Nadesłane zł. 0·30. Po kronice zł. 0·35. — Na pierwszej stronie, w tekście i między giełdami zł. 0·45. Ogłoszenia zamiejscowe 50% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe.

Administracja: **ulica Batorego Nr. 10** Telefon Nr. 35-99 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Treść numeru:

Rząd Mac Donalda obalony

Mac Donald zapowiada powrót Labour party do władzy — Przyczyną upadku rządu artykuł komunistycznego redaktora

Londyn. (PAT.) **Rząd Macdonalda został obalony. Po odrzuceniu wniosku konserwatystów o wyrażenie nagany gabinetowi 359 głosami przeciw 198 głosom wniosek liberałów żądający śledztwa został przyjęty 364 głosami przeciw 198.**

Londyn. (Tel. wł.) Historyczne głosowanie, które stało się przyczyną dymisji rządu Mac Donalda poprzedziły następujące wypadki: W izbie gmin pierwszy zabrał głos jeden z przywódców konserwatystów sir Robert Horne. Mówca napiętnował imieniem partji wycofanie oskarżenia przeciw redaktorowi Campballowi i zaznaczył, że do chwili obecnej prokurator gen. rządu jego Król. Mości zajmował zawsze stanowisko niezależne, nie kierując się względami pobocznymi. Mówca podniósł, że nie wolno dopuszczać, by sądy angielskie były podległe wpływom partyjno-politycznym. Artykuł Campbella był zachętą do żołnierzy, by złamali przysięgę i opuścili szeregi podczas ewentualnej wojny. Nadmienić należy, że oskarżenie zostało cofnięte bez przeprowadzenia śledztwa i — jak mowca powiedział — z „nieprzyzwoitym pośpiechem".

Następnie zabrał głos prokurator generalny, który oświadczył, że wniesione przez konserwatystów wotum nagany jest skierowane przeciw niemu i że gotów jest udzielić wyjaśnień w tej sprawie, uważa jednak, że działał zgodnie z prawem. Po otrzymaniu wiadomości o artykule polecił przeprowadzenie śledztwa, które stwierdziło, że Campbell jest inwalidą, który postradał podczas wojny obie nogi. Mówca przytoczył zdanie jednego ze swych współpracowników, który wyraził powątpiewanie, czy artykuł ten zachęciłby do buntu wobec czego byłoby korzystniejsze cofnięcie oskarżenia. Z kolei przedstawiciel liberałów Simons zaproponował utworzenie specjalnej komisji dla rozpatrzenia sprawy Campbella i ustalenia odpowiedzialności ministrów oraz stopnia w jakim był wywierany wpływ gabinetu na prokuratora generalnego. Następnie premjer Macdonald zabrał głos i zaznaczył, że w razie przyjęcia jednej lub drugiej rezolucji rząd ustąpi. Premjer dodał, że rząd przyczynił się do podtrzymania równowagi socjalnej. Rząd niema żadnych wątpliwości, że gdy przyjdą nowe wybory będzie sposobność osądzenia jego postępowania, to rezultatem będzie, że rząd powróci znowu do władzy.

KRÓL ZEZWALA NA ROZWIĄZANIE PARLAMENTU.

Londyn. (AW.) Król udzielił telegraficznie Mac Donaldowi zezwolenia na rozwiązanie parlamentu w razie gdyby w izbie gmin nie uzyskał większości głosów.

Nowe cła wywozowe od zboża

Cło od żyta i mąki żytniej podwyższono trzykrotnie

Warszawa. (Tel. wł). W Dzienniku Ustaw ogłoszono rozporządzenie ustalające cło wywozowe od żyta, pszenicy i mąki na 15 zł. od 100 kg. — W ten sposób cło od żyta i mąki żytniej powiększone zostało trzykrotnie. Owies i jęczmień płacić będą po 10 zł. za 100 kg. Zarządzenie wywołało wielkie poruszenie w kołach rolniczych, które uważają je równoznaczne z zakazem wywozu.

Nowe wyroki śmierci w Moskwie

Skazanie urzędników konsulatu estońskiego na śmierć

Moskwa. (AW). W Petersburgu rozstrzelano skazanych za szpiegostwo rzekomo na rzecz Polski oficera Łuczko i podoficera Zylina.

Moskwa. (AW). W Petersburgu zapadł wyrok w sprawie szpiegostwa na rzecz Estonji. Skazani zostali na karę śmierci sekretarz konsulatu estońskiego Rostwelt, oficer Renienników i fotograf Fuks. Dwom pierwszym skazanym zamieniono karę śmierci przez więzienie dziesięcioletnie, uwzględniając ich skruchę. Jednocześnie trybunał postanowił pociągnąć do odpowiedzialności sądowej za pośrednictwem komisarjatu ludowego dla spraw zagranicznych konsula estońskiego, Tomberga, wicekonsula Tanka, oraz szereg urzędników konsulatu.

Aktywność prawicy

Kraków, 9 października.

Stronnictwa bloku prawicowego rozwijają wzmożoną aktywność. Niemal równocześnie kluby parlamentarne Narodowej Demokracji i Piastowców odbyły plenarne posiedzenie na którym w szeregu rezolucyj wytknęły sobie linje taktyki politycznej na rozpoczynającej się niebawem jesiennej sesji sejmowej. Rezolucje obu klubów nie pokrywają się wprawdzie ze sobą ale — temlepiej uzupełniają. Znać w ich redakcji jednolitą reżyserję, która zastosowała zasadę podziału pracy. Gdy klub parlamentarny narodowo-demokratyczny kładzie w swych rezolucjach główny nacisk na zagadnienia polityki zagranicznej, to piastowcy znowu zajmują się głównie zagadnieniami polityki wewnętrznej. Oba zaś kluby zgadzają się ze sobą w zapatrywaniach na cele i metodę polityki, jaką pragną widzieć stosowaną wobec mniejszości narodowych.

Nie wiadomo, czy wynikło to z planu reżyserskiego, czy z większej w porównaniu z narodową demokracją przedsiębiorczości politycznej przywódcy Piastowców, dość, że ich rezolucje obok negacyj i zaprzeczeń zawierają także zapowiedź własnej inicjatywy stronnictwa — przedewszystkiem w kierunku wskrzeszenia większości polskiej w Sejmie i oparcia na niej rządu parlamentarnego, z tem, że gdyby się to udało, należy sięgnąć do źródła złego i zmienić ordynację sejmową w taki sposób, aby zabezpieczyła ona pojawienie się stałej większości polskiej w — następnym sejmie. Klub Piastowców zapowiedział nawet zgłoszenie w sejmie własnych projektów ustaw, w myśl sformułowanych przezeń dezyderatów politycznych i społecznych.

Z zestawienia treści rezolucyj kierowniczych obu głównych stronnictw prawicy sejmowej wynika przedewszystkiem, że w dążeniu swojem do odzyskania utraconej przed dziesięciu miesiącami władzy blok prawicowy zachowuje tę samą strukturę wewnętrzną i ten sam podział ról i celów. Więc rolę inicjatora i kierownika politycznego na wewnątrz zachowuje poseł Witos, gdy narodowa demokracja dąży do odzyskania swej władzy w zakresie polityki zagranicznej.

Wszystko więc jest jasne z wyjątkiem tego jednego — w jaki mianowicie sposób leaderzy stronnictw prawicowych pragną tej regeneracji swego bloku dokonać? Sytuacja sejmowa nie jest dość przejrzysta, aby pozwalała na snucie w tej mierze jakichkolwiek domysłów. W niektórych organach warszawskich wyrażono wprawdzie przypuszczenia, że plan tej regeneracji opiera się głównie na nadziei odzyskania w jakiejś formie grupy Bryla dla Piastowców i pozyskania poparcia N. P. R. dla całego bloku prawicowego, ale przypuszczenia te nie są oparte na żadnych konkretnych faktach z objektywnem zaś położeniem polityczno-społecznem pozostają w logicznej sprzeczności. Szczególniej trudno przypuszczać, aby narodowe stronnictwo robotnicze zechciało obecnie wiązać swe losy z prawicą, gdy przeciwnie istnieją objawy jego zbliżenia się do lewicy, co w obecnych warunkach stagnacji i zaostrzenia się różnych zagadnień gospodarczo-społecznych byłoby zresztą zrozumiałem.

Idem.

TELEGRAMY

Olbrzymie fałszerstwa akcyj w Berlinie

Warszawa. (AW.). W Berlinie policja wykryła olbrzymie fałszerstwa akcyj, przekraczające 2 miljony marek złotych. Aresztowano kilku dyrektorów wielkich przedsiębiorstw.

Ambasador francuski u Stresemanna

Berlin. (Tel. wł.) Tel. Union. Minister spraw zagranicznych Stressemann przyjął ambasadora francuskiego, z którym omówił sprawy związane z memorjałem niemieckim. W sprawie wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów i odpowiedź francuską na ten memorjał.

Zeppelin III. jedzie do Ameryki

Berlin. (AW.). Zeppelin Nr. III odbędzie w środę jazdę nad jeziorem bodeńskiem, a w czwartek rano rozpocznie podróż do Ameryki. Ostatnie obserwacje teorologiczne stwierdzają możliwość odbycia pomyślnie podróży.

Sprawa uznania sowietów przez Francję

Paryż. (Tel. wł.). Komisja badająca kwestję stosunku z sowietami, ukonstytuowała się definitywnie. Członkowie komisji omówili pogląd na metody pracy i idee przewodnie, któremi mają się kierować.

Dymisja jugosłowiańskiego ministra wojny

Wiedeń. (PAT.) „Neues Wiener Tagblatt" donosi z Białogrodu, że minister wojny generał Hadzic podał się do dymisji, ponieważ nie chce pozostawać w jednym gabinecie z członkami partji Radica.

Walki w Chinach trwają

Szanghaj. (PAT.) Według doniesień ze źródeł japońskich armja Czang-Tso-Lina wtargnęła do Szanghajkwan wczoraj wieczór. Podczas zaciętych walk obie strony poniosły ciężkie straty. W przeciwieństwie do tego donoszą z Pekinu, że wojska Czang-Tso-Lina zostały odparte.

Podziękowanie

Wszystkim, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi ukochanej Matce i Żonie, **Klarze Czop-Umlaufowej**, a w szczególności ks. dr. Rizzi, pp. Walewskiemu, Bursie, chórowi „Echo" i Akademickiemu, Gronu nauczycielskiemu Instytutu i Konserwatorjum, Tow. muzycznemu, Zw. pedagogicznemu, Zw. muzyków, Tow. Oratoryjnemu, Uczniom Instytutu muzycznego w Krakowie i Zakopanem, oraz wszystkim, którzy w tych ciężkich chwilach okazali nam współczucie, tą drogą składamy najgłębsze podziękowanie.

Mąż i dzieci.

Jak obalono rząd Mac Donalda

Londyn. (Tel. wł). W dalszym ciągu wczorajszego posiedzenia Izby gmin premjer Mac Donald broniąc postępowania prokuratora generalnego zaznaczył jasno, że można zgodzić się albo niezgodzić z jego zapatrywaniem, lecz w żadnym wypadku nie można zarzucić, iż wpływano na niego w sposób niewłaściwy. Są sprawy — mówił Mac Donald — w których należy brać pod uwagę nietylko paragraf prawa, lecz również i fakt, czy przeprowadzenie oskarżenia będzie korzystne, czy szkodliwe dla państwa. Prokurator generalny uważa, że wytoczenie sprawy Campbellowi dałoby tylko bezpłatną reklamę komunistom. Następnie premjer Mac Donald kategorycznie zaprzecza insynuacjom sir Johna Simona, że podczas konferencji, która odbyła się w Izbie gmin, a w której brał udział premjer i prokurator gener., brano pod uwagę skutki polityczne, o ileby oskarżenie przeciwko Campbellowi nie zostało cofnięte. Premjer dodał, że on i jego koledzy postąpili tak, jak im nakazywał obowiązek. Następnie zabrał głos Asquith zaprzeczając, jakoby wniosek partji liberalnej miał być podstępnym i posiadającym precedensy. Poseł stwierdził, że on i jego partja nie nalegają koniecznie na pewną określoną formę przeprowadzenia śledztwa i że ma nadzieję, że premier „nie zamknie drzwi do wyjaśnienia". Po tem oświadczeniu Mac Donald kiwnął parokrotnie głową, stwierdzając, że drzwi są zamknięte. Wówczas Asquith wyraził ubolewanie, że decyzja Mac Donalda jest ostateczna. Baldwin zaznaczył, że akcja rządu udowodniła mu, że względy natury partyjnej odegrały znaczną rolę w tej sprawie. Zamiarem rządu było obalenie unionistów głosami liberałów. Liberałów zaś głosami unionistów. Manewr ten jednakże się nie udał. Przy zakończeniu obrad minister kolonji Thomas zarzucił konserwatystom, że w ostatniej chwili zmienili front i przyłączyli się do wniosku partji liberalnej.

KRÓL ANGIELSKI PRZYBYWA DZIŚ DO LONDYNU.

Wiedeń. (PAT.). „Neue Freie Presse" donosi z Londynu: Król angielski, który początkowo miał powrócić ze Szkocji do Londynu z końcem tygodnia, przybywa do Londynu już dziś i natychmiast po przybyciu wysłucha sprawozdania Ramsay Mac Donalda o przebiegu posiedzenia Izby gmin.

O utworzenie gabinetu koalicyjnego w Niemczech

Berlin. (PAT). Przedłożone przez kanclerza frakcjom parlamentarnym niemieckim linie wytyczne jako podstawa, na której stronnictwa mają zadecydować o wstąpieniu do gabinetu koalicyjnego, (gabinet zespołu narodowego) są następujące:

1) Konstytucją z dnia 11 sierpnia 1919 uznaje się jako prawnie obowiązującą podstawę życia państwowego. Każde usiłowanie jej naruszenia w drodze nielegalnej lub gwałtu, będzie uważane za zdradę stanu i będzie podlegać karze.

2) Kierunek polityki zagranicznej określony jest głównej mierze układem londyńskim. Ustawy na mocy tego układu muszą być lojalnie wykonane i Niemcy mają prawo spodziewać się lojalnego przeprowadzenia układu przez drugą stronę. Przyjęcie Niemiec do Ligi narodów rząd będzie się starał przeprowadzić ile możności zgodnie z poglądami wyrażonymi w memorandum.

3) Przy wykonywaniu tych ustaw mają być uwzględnione postulaty gospodarcze. Istniejące ustawy finansowe mają być stosowane zgodnie z tym punktem widzenia.

4) Najważniejszem zadaniem będzie podnieść świadczenia socjalne stosownie do potrzeb, gdy położenie finansowe państwa na to pozwoli.

5) Pod względem polityki gospodarczej rząd będzie dążył do możliwego podniesienia produkcji i wydajności pracy i zapewnienia zdolności kredytowej i konkurencji gospodarczej Niemiec na rynku międzynarodowym, co jest nieodzowne ze względu na ciężary odszkodowawcze.

Co do polityki zagranicznej w dziedzinie handlu, to rząd będzie dążył do popierania wywozu.

Rząd węgierski odmawia wydania morderców Erzbergera

Budapeszt. (PAT.) Rząd węgierski odmówił wydania Niemcom mordercy Erzbergera niejakiego Henryka Schultzego powodując się na to, że między obu państwami nie ma umowy ekstradycyjnej, oraz nie ma także obowiązku do wzajemności ze strony Węgier, ponieważ Niemcy odmówiły w swoim czasie wydania mordercy hr. Tiszy Cserniaka.

Ciężkie rozruchy na Kubie

Zamach na prezydenta — Wykolejenie pociągu

Berlin. (AW) „Unitet Press" donosi z Hawanny, iż w związku z toczącą się obecnie kampanią dla wyboru nowego prezydenta wywiązały się w jednym z miast Kuby poważne rozruchy w ciągu których zostało zabitych 7, a rannych 57 obywateli. Walka toczy się między policją a zwolennikami dawnego prezydenta. Przeciwnicy prezydenta wykonali zamach, który doprowadził do wykolejenia pociągu w którym jechał Prezydent. Kilku podróżnych odniosło rany.

FELJETON WARSZAWSKI

Teatr Narodowy

Wreszcie stało się w Warszawie dnia 3 bm. to święto, na które nietylko stolica, ale cała Polska, czekały od lat pięciu: święto otwarcia Teatru Narodowego.

Teatr Narodowy stanął na gruzach teatru Rozmaitości. Tych Rozmaitości, które tak wielką rolę odegrały w Polsce niewolnej, — które były jedynem zgromadzeniem narodowem zamkniętem przed rosyjskim żandarmem, które jedyne w stolicy Polski, deprawowanej, deptanej i katowanej przez gubernatorskich Hurków, przemycały pomiędzy słowami szaremi, krwawe słowa o Ojczyźnie i o Jej niewoli, o sławnej naszej przeszłości i tęsknocie do jasnej przyszłości.

Kto choć trochę zna sztukę polską, teatr polski, ten wie co to były Rozmaitości. I nic dziwnego, że zostały one zaklęte w taki cud natchniony w „Nocy Listopadowej" Wyspiańskiego.

Dla zachowania to takiej tradycji i dla uczczenia takich zasług, teatr Narodowy odbudowano, a właściwie wbudowano w gruzy i fundamenta Rozmaitości. I święto otwarcia teatru Narodowego byłoby zaiste jednem z największych świąt sztuki polskiej, gdyby nie... gdyby nie odwieczny wróg każdej sztuki: chamstwo i koltunerja.

Oto magistrat warszawski, prawny gospodarz gmachów teatrów miejskich stolicy, uważając się jako taki widocznie i za prawnego i jedynego przedstawiciela sztuki dramatycznej polskiej, popełnił tyle i takich nietaktów, że nie prędko minie ich pamięć, a skutki w życiu się rozpłyną. Wiadomo przecież wszystkim interesującym się chociaż odrobinę tą sprawą, że gmach teatru Narodowego został wystawionym z olbrzymich podatków widowiskowych, zapłaconych przez ludność stolicy, a jedyną zasługą miasta było przewlekanie tej budowy przez pięć lat i skazanie ongiś pierwszej sceny polskiej, na tak długie tułanie się po roz maitych budach i mieszkanie „kątem". Gdy wreszcie Teatr Narodowy stanął i przyszło do uroczystego jego otwarcia, tenże magistrat aroguje w nim sobie prawa gospodarza, zapominając o tem, że jest tylko gospodarzem gmachu, (powiedzmy „kamienicznikiem"), w którym jedynym lokatorem jest sztuka polska, reprezentowana przez dyrekcję i artystów.

I oto magistrat uważa otwarcie teatru Narodowego, przedewszystkiem za uroczystość reprezentacji władz miejskich i zaproszenia na tą uroczystość rozsyła w ten sposób, że każdy ławnik czy referent magistratu (naturalnie z żoną) ma grubo, grubo, większe znaczenie i pierwszeństwo przed autorami dramatycznymi, literatami, krytykami i plastykami polskimi. Dalej: ze sceny ma oficjalnie przemawiać i magistrat i rada miejska i przedstawiciel rządu, ale w ostatnich miejscach siedzący autorzy dramatyczni i krytycy mają milczeć i cieszyć się, że są świadkami tak wielkiej uroczystości.

Przy swojej powadze są to tak zabawne rzeczy, że nawet słowo „skandal" jest tu igraszkowem określeniem.

W dniu 2-gim b. m. w lokalu redakcji „Świata" zbierają się zatem autorzy dramatyczni, krytycy, literaci i plastycy i radzą, co zrobić, by ratować honor polskiej sztuki, tak bardzo na szwank przez łyków narażony. Na zebranie przybywają też prezydent i wiceprezydent miasta, tłómaczą się, stwierdzają, że popełnili te grube błędy (ale „bez złej woli" i wreszcie dochodzi do jakiego takiego porozumienia, w którem zawarty jest jako punkt pierwszy warunek, że pan prezydent miasta w przemówieniu inauguracyjnem „odda hołd literaturze i sztuce, których reprezentanci nie zostali w uroczystości uwzględnieni we właściwej mierze". A jest też w umowie i punkt, że komitet organizacyjny zaprosi do przemówienia na scenie teatru Narodowego przedstawiciela Związku Autorów Dramatycznych.

Dzieje się to wszystko na 24 godzin przed otwarciem pierwszej polskiej sceny, gdy programy są już wydrukowane.

Mało tego. Oto komisja techniczna, powołana do stwierdzenia czy teatr daje dostateczną rękojmię bezpieczeństwa, ogłędziny swoje odbywa... w godzinach rannych w sam dzień otwarcia. Jakże ma to czasu zawiera przestrzeń 5-ciu lat.

Gdyby zawarła te miały być wzięte jako omen

Bank spensjonowanych oficerów

Założycielem banku były „Rechnungs feldwebel“ — Pensja dyrektora 40 miljonów koron miesięcznie — Oszukańcze manipulacje

Prasa wiedeńska przynosi dalsze szczegóły o upadłości Nordisch-Oesterreichische Bank. Główną winę tej upadłości ponosi naczelny dyrektor Waldegg. Jako były sierżant rachunkowy był założycielem tego banku i sprawcą bankructwa. Założycielami banku byli przeważnie byli oficerowie, którzy swe odprawy, otrzymane w chwili spensjonowania ulokowali w akcjach.

W Radzie Nadzorczej zasiadał jeden generał i kilku byłych oficerów sztabowych. Dyrektor Waldegg pobierał jako **miesięczną pensję 40 miljonów koron austrjackich.** Prezes Rady Zawiadowczej, były minister obrony krajowej Czapp otrzymywał miesięcznie 3 miljony koron a członkowie Rady po jednym miljonie.

Obecnie rzeczoznawcy zajęci są badaniem ksiąg bankowych. Policja przesłuchała członków Rady Nadzorczej, lecz ci z powodu kompletnej nieznajomości spraw bankowych, nie mogli udzielić bliższych wyjaśnień. Dotychczas władze nie znają nazwisk członków grupy angielskiej, zainteresowanej w banku i dopiero dzisiaj doradca prawny Anglików ma udzielić bliższych wyjaśnień. Również dotychczas nie jest wyjaśnioną rola, jaką odgrywał w banku wiceprezes Rady holenderski konsul van Royen. Istnieją jednak poszlaki, że i on brał udział w oszukańczych manipulacjach dyrektora Waldegga.

SPRAWA CASTIGLIONIEGO.

Delegat Banca Commerziale, Adolf Rossi, wyjechał wczoraj wieczorem z Wiednia do Medjolanu, aby poinformować naczelnego dyrektora Toeplitza o stanie sprawy Castiglioniego i o swych konferencjach ze sferami urzędowemi i Bankiem Depozytowym. Konferencja ta będzie miała decydujące znaczenie dla całej sprawy. W sobotę Rossi wróci do Wiednia. Nie jest wykluczonem, że w przyszłym tygodniu przybędzie do Wiednia naczelny dyrektor Banca Commerciale Toeplitz.

O uregulowanie stosunków polsko-sowieckich

Z Warszawy donoszą: Przyjazd posła sowieckiego do Warszawy p. Wojkowa, nastąpi w połowie bm. Jak słychać w kołach dyplomatycznych p. Wojkow natychmiast po zainstalowaniu się przeprowadzi rokowania z rządem polskim w całym szeregu doraźnych spraw aktualnych z dziedziny zagadnień stosunków polsko-sowieckich. Przedewszystkiem chodzi o wykonanie przez sowiety zobowiązań traktatu ryskiego i przyspieszenie zawarcia umowy handlowej z Polską. Sowiety przywiązują dużą wagę do szybkiego zrealizowania umowy konsularnej, co dałoby im możność zainstalowania w Polsce trzech poza Warszawą konsulatów, a mianowicie w Łodzi, Gdańsku i we Lwowie. Podczas rokowań z p. Wojkowem będą wysunięte postulaty wykonania niedotrzymanych zobowiązań traktatu ryskiego i oparcie stosunków polsko-sowieckich na gruncie zbliżenia gospodarczego.

Jak wiadomo, tuż po najeździe band bolszewickich na granice polskie, zgłosił się do rządu naszego poseł Oboleński z propozycją utworzenia jakiejś bliżej nieokreślonej mieszanej komisji polsko-sowieckiej dla walki z bandytami na pograniczu polsko-sowieckiem. Projekt ten nie znalazł wówczas poparcia w kołach rządowych Polski. Obecnie rząd sowiecki po raz drugi stara się o zaaranżowanie takiej konferencji. — Mianowicie wczoraj przyszła wiadomość do Warszawy, że w Moskwie do przedstawiciela polskiego p. Wyszyńskiego nadeszła nota sowiecka, która ponownie i wyraźnie proponuje Polsce zwołanie konferencji polsko-sowieckiej celem omówienia wspólnych kroków dla walki z bandytami i napadami na pograniczu.

W kołach sowieckich podnoszoną jest myśl utworzenia w pasie pogranicznym szeregu mięszanych komisji z udziałem delegatów obu rządów, któreby śledziły przebieg prac na pograniczu. — Widocznie przekonano się w Moskwie, że organizowane przez sowiety napady dywersyjne nie wywołują jednak w Polsce, a także i w świecie takiego wrażenia, którego spodziewały się sowiety.

Olbrzymi pożar w Bielsku

SPŁONIĘCIE 3 MAGAZYNÓW W FABRYCE PRZETWORÓW JUTOWYCH BRACI TETRISZ. OLBRZYMIE SZKODY.

W nocy z 7-go na 8-go b. m. o godz. 2-giej miasto Bielsko zostało zaalarmowane wielkim pożarem, który wybuchł w jednej z największych w Polsce fabryk przetworów jutowych Braci Tetrisz. Płonące magazyny zagrażały sąsiednim zabudowaniom. Na miejsce pożaru przybyły straże pożarne z Bielska i okolic. Płomienie objęły 3 magazyny z surowcami i materjałami, niszcząc je zupełnie. Z wielkim wysiłkiem udało się zlokalizować ogień dopiero o godz. 7-mej rano. Przyczyny pożaru na razie nie znamy. Szkody znaczne, tak że narazie trudno je ustalić.

Kronika górnośląska

TYDZIEŃ LOTNICZY NA G. ŚLĄSKU. Z Bydgoszczy donoszą: Z okazji rozpoczynającego się tu tygodnia lotniczego odbył się tu szereg uroczystości. Po nabożeństwie ruszył przez miasto wielki pochód. Na starym rynku, gdzie ustawiono samoloty, wygłoszono kilka przemówień, poczem zebrani przyjęli następującą rezolucję: Wobec tego, że zarówno rząd niemiecki jak i niemieccy politycy objawiają w ostatnich czasach coraz większy zamiar zażądania rewizji traktatu wersalskiego w tym kierunku, by prowincje zachodnie polskie były oddane Niemcom, oświadczamy, że prowincje te są bezwzględnie polskie, bo żyje w nich ludność z dziada i pradziada polska i polskim mówiąca językiem a tylko napływowa nieznaczna mniejszość ludności jest niemiecka. Wszelką nawet dyskusję na temat oddania tych ziem uważamy za wykluczoną, a w razie zamachu niemieckiego, na które z tych ziem przeciwstawimy się z całą siłą i bronić będziemy tych ziem i ludności do ostatniej kropli krwi. Do handlu naszą ludnością nie dopuścimy, choćby się wszelkie potęgi świata przeci wtemu skupiły. Wara napastnikom od naszej ziemi i naszej ludności. Tak nam dopomóż Bóg!

KRONIKA

Kraków, 9 października

PODRÓŻE MINISTRA KIEDRONIA. Dnia 12 bm. minister przemysłu i handlu Kiedroń udaje się na objazd do zagłębia dąbrowskiego, krakowskiego i górnośląskiego. Celem podróży pana ministra jest zapoznanie się na miejscu z sytuacją i postulatami tamtejszych ośrodków przemysłowych.

Panu ministrowi będą towarzyszyli pp. dyrektorzy departamentów: inż. Dąbrowski i inż. Świętochowski, naczelnicy wydziału górniczo-hutniczego: inż. Cybulski i inż. Baraszewski.

Podróż pana ministra potrwa około 10 dni. W czasie nieobecności pana ministra, zastępstwo obejmie dyrektor departamentu I. inż. Malangiewicz.

(d) **PRASOWA OSZCZĘDNOŚĆ KOMISARZA RZĄDOWEGO.** Jak się dowiadujemy, komisarz rządowy p. Wawrausch postanowił znieść ze względów „oszczędnościowych“ referat prasowy przy sekretarjacie prezydjalnym. P. komisarz dr. Wawrausch otacza swe prace coraz to większą tajemniczością. Możeby raczej p. komisarz zredukował ze względów oszczędnościowych jeden z powozów komisarskich.

ZEBRANIE CZŁONKÓW KONGREGACJI. — Krakowska Kongregacja Kupiecka wzywa swych członków na zebranie, które się odbędzie w **niedzielę, dnia 12 października 1924 r. o godzinie 10 przed południem** w sali Obrad Rady Miejskiej (w Magistracie) celem zakomunikowania wyniku interwencji u Władz skarbowych w przdemiocie nadmiernych wymiarów podatku obrotowego i poinformowania członków co do sposobu dalszego postępowania w tej sprawie.

ZAPROSZENIE NA WIECZORNICĘ MŁODZIEŻY WSZECHPOLSKIEJ, które odbędą się w sali Saskiej przy ulicy św. Jana 2, wydaje się w Sekretarjacie Związku przy ulicy Kopernika 8, I. p. codziennie od 5—6. Wstęp na wieczornicę tylko za imiennemi zaproszeniami.

SEKCJA KOLARSKA KLUBU SPORTOWEGO CRACOVIA urządza w niedzielę dnia 12 października 1924 r. o godz. 10 rano, na szosie obok Parku dra Jordana (Aleja 3-go Maja) wyścigi drogowe. Zgłoszenia do biegów na starcie. Nagrody honorowe rozdane zostaną w czasie rautu, który odbędzie się tego samego dnia wieczorem o godzinie 8 w salach hotelu Saskiego, ul. św. Jana. Wyjazd uczestników z przed lokalu klubowego ul. Stolarska l. 6, o godz. 9 rano.

(d) **ZARZĄD OBWODOWY FUNDUSZU BEZROBOCIA W KRAKOWIE.** Wczoraj w południe odbyło się w magistracie posiedzenie zarządu obwodowego funduszu bezrobocia w Krakowie pod przewodnictwem kier. P. U. P. P. dr. Müllera. Zarząd uchwalił jednogłośnie powierzyć gminie m. Krakowa czynności ściągania premij na fundusz bezrobocia (konto P. K. O. nr. 9.600) oraz wypłatę zapomóg bezrobotnym. Jak wiadomo, ustawa o ubezpieczeniu od bezrobocia obowiązuje narazie tylko w mieście Krakowie. P. U. P. P. w najbliższych dniach przystępuje do rejestracji bezrobotnych.

PRZED ZGONEM ANATOLA FRANCE'A. — Z Paryża donoszą: W stanie zdrowia Anatola France'a nie zaszły żadne zmiany, lecz stan ten jest tak poważny, że lada chwila należy oczekiwać zgonu.

(d) **ZAGINIONY.** Eugenjusz Rudolf Bielecki syn Stanisława, lat 16, zamieszkały przy ul. Poselskiej wydalił się 2 bm. z domu i dotąd nie wrócił.

(d) **MIAŁ NIESPODZIANKĘ.** Narcyz Morawski, pokostnik, zamieszkały przy ul. Wrzesińskiej znalazł wieczorem w dniu wczorajszym podrzucone pod jego oknem dziecko 9-12 miesięczne, płci żeńskiej. Oddano je do żłóbka miejskiego.

(d) **NAGŁY ZGON.** Marcin Żak, lat 68, idąc ulicą Sławkowską zmarł nagle na udar serca.

(d) **WYKRYTA KRADZIEŻ.** W związku z kradzieżą popełnoną na szkodę Lucjana Bernacińskiego aresztowały organa E. U. Ś. Kazimierza Wcisłę, lat 19, znanego złodzieja.

Wcisło do winy się przyznał i zeznał, że skradzione klejnoty sprzedał za 15 złotych Teofilowi Kantorowiczowi utrzymującemu kram na Wolnicy. Biżuterję w całości oddano właścicielowi.

---

dla nowego teatru, jakże tragicznie wypadłaby wróżba o jego przyszłości.

Toteż zwarty front artystów polskich, wspomagany całą prasą już teraz, odrazu, podnosi silny głos, że jeśli teatr ten ma stać się Narodowym, musi zostać przez magistrat oddany narodowi. Niech magistrat gospodarzy dalej przedsiębiorstwami miejskiemi, sztukę zaś narodową oddać we włodarzenie, narodowi reprezentowanemu przez rząd i w tym wypadku artystów.

Teatru Narodowego nikt zwalczał nie będzie i chyba nie ma Polaka, któryby nie życzył mu jak najświetniejszej przyszłości, ale właśnie dlatego z jego sceny musi ustąpić gospodarz-uzurpator.

II.

W takich to warunkach odbyło się poświęcenie i otwarcie Teatru Narodowego dnia 3 bm. o godz. 8-mej wieczorem.

Wraz z podniesieniem kurtyny niechętny i zimny nastrój mija, w chwilowej niepamięci zacierają się urazy, nikną twarze prezydentów, ławników i referentów magistratu, tych którzy da Bóg przy następnych wyborach przeminą, — a na scenie i widowni odbywa się wielki hołd sztuce, która nigdy nie przemija i która raz na zawsze świadczy o Narodzie i jego kulturze.

Wie o tem Prezydent Rzeczypospolitej, siedzący w prawej loży prosceniowej ozdobionej herbem Państwa i w otoczeniu premiera i świty słuchający hymnu narodowego.

Wiedzą o tem dostojnicy polscy i zagraniczni, w milczeniu wysłuchujący mów ze sceny.

Po krótkiej modlitwie ksiądz prałat F. Puchalski poświęcił gmach, a potem nastąpiło kilka mów, z których najlepszemi (właśnie najlepszemi) i najbliższemi sercu Polski były mowy Stefana Krzywoszewskiego w imieniu Związku Autorów Dramatycznych, oraz Juljusza Osterwy, dyrektora nowego teatru.

Jak ewangelja, nakaz i przypomnienie spłynęły ze sceny spełniające się słowa poety:

— „O gdybym jednę kaplicę zobaczył
— choćby jak pokój ten, wielkości takiej,
— gdzieby się Polski Duch raz wytłomaczył,
— usymbolicznił rozkwitłemi znaki,
— gdzieby kamieniarz, cieśla, murarz, snycerz,
— poeta, — wreszcie: męczennik i rycerz
— odpoczął w pracy, czynie i modlitwie.“

Na prologu pióra Dr. Ota, wypowiedzianym przez Mieczysława Frenkla, zakończyła się część pierwsza uroczystości.

Część drugą wypełnił pierwszy akt „Wyzwolenia“ Stanisława Wyspiańskiego, w wykonaniu Węgrzyna, Kotarbińskiego, Jaracza, Chmielińskiego, Rolanda, Bednarczyka, Staszkowskiego, Majdrowiczówny, Jasińskiej, Dunikowskiej, Lendorfówny i Hryniewiczówny.

Szczególniej wyróżnili się Węgrzyn w roli Konrada i świetna jako Harfiarka Majdrowiczówna.

Warszawa, w październiku 1924.

K. A. Czyżowski.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Przygotowania do wznowienia „Legjonu“ są w pełnym toku. Pod kierunkiem p. St. Wysockiej pracuje cały zespół nad nową realizacją arcydzieła Wyspiańskiego, która zarówno w ogólnej koncepcji, jak w szczegółach odbiega od pierwszego przedstawienia przed laty 13-tu. Świetna reżyserka zapozna w dzisiejszym wykładzie i w artykule w „Listach z teatru“ z zasadami swego wizyjnego ujmowania poematu, a szereg artykułów wybitnych autorów w tymże numerze tego pisma, daje obraz zmiennych sposobów ideowego i artystycznego pojmowania „Legjonu“, które zaważyły również nad obecną jego teatralną realizacją. Ten właśnie wzgląd na ideę utworu domagał się między innemi przywrócenia ostatniej sceny „Na wielkich wodach“, co też z całym pietyzmem dla intencji poety uczyniono. Rolę Mickiewicza kreuje po raz pierwszy p. Socha, Krasińskim jest p. Krasnowiecki, a Rapsodem p. Szymański. W głośnej scenie „kuszenia“ na Kapitolu gra rolę Demosa p. Piekarski. P. Wysocka również po raz pierwszy stwarza tak aktualną w obecnym momencie dziejowym, symboliczną postać Wolności.

Z BAGATELI. „Dzikus“ ukaże się dzisiaj we czwartek o godz. 8 wieczorem, oraz dni następnych, aż do niedzieli włącznie. W sobotę o godz. 4 po południu po cenach zniżonych: „Kwiat pomarańczowy“ z pp. Wernicz i Wesołowskim w rolach głównych. W niedzielę o godz. 4 po południu arcywesoła komedja Gandery: „Dwaj mężowie pani Marty“, z p. Leną Bruczową w roli tytułowej.

OPERETKA „NOWOŚCI“. Dziś i jutro „Żółty kaftan“ Lehara. Lucyna Messal dziś we czwartek wieczorem przyjeżdża do Krakowa i jutro rozpoczyna próby z zespołem „Nowości“. Słynna ta primadonna gości po raz pierwszy w Krakowie, zapowiedziane występy wzbudziły wielkie zainteresowanie. Kasa zamawiań w handlu p. Rudnickiego. Lucyna Messal wystąpi tylko 3 razy. — W sobotę 11 bm. odbędzie się pierwsze przedstawienie popularne po zniżonych cenach o godzinie 3'30 po południu. Daną będzie operetka Kalmana „Dziewczę z Holandji“. Wieczorem w sobotę „Madame Pompadour“.

REPERTUAR TEATRÓW.

Teatr im. Juljusza Słowackiego

Czwartek: „Redukcja“.
Piątek: Teatr zamknięty.

Teatr „Bagatela“.

Czwartek: „Dzikus“.
Piątek: „Dzikus“.

Operetka „Nowości“.

Czwartek: „Żółty kaftan“.
Piątek: „Żółty kaftan“.

REPERTUAR KIN.

Uciecha: „Don Carlos i Elżbieta“ dramat w 10 aktach. W gł. roli Conrad Veidt. (Otwarcie sezonu.
Warszawa: „Kupiec wenecki“ 10 aktów, 2 serje razem w gł. roli Henny Porten i Harry Liedtke.
Reduta: „Miłośnica Pirata“ (Pod czarną flagą), obraz awanturniczy w 7 akt. z S. Girard, Milovanoff i Biscott.
Sztuka: „Dziewica haremu“.

ZE SPORTU

NAJBLIŻSZE ZAWODY zadecydują bezwzględnie o tem, który z klubów krakowskich zdobędzie mistrzostwo, a który spadnie nieuchronnie do drugiej klasy. Do najbardziej interesujących spotkań należy spotkanie rewanżowe **Cracovii z Wisłą.** Wisła po niespodzianej klęsce, zadanej jej zasłużenie przez eksmistrza dołoży wszelkich starań, by nad nim zatryumfować, czy jednak się jej to powiedzie, należy poważnie wątpić, gdyż pomijając równą ambicję z jaką gracze białoczerwoni do rozstrzygających tych zawodów wystąpią. Cracovia znajduje się obecnie we formie, która powinna absolutnie uchronić ją przed klęską. Wisła ma duże bene, że gra na własnem boisku. Nie mniej emocjonującemi będą zawody **Wawelu z Olszą,** dwu równorzędnych a ciągle rywalizujących z sobą klubów. Wawel przystąpi do gry z jedną bramką strzeloną na pierwszych zawodach, które z powodu warunków atmosferycznych zostały przerwane, tak, że gra toczyć się będzie o siedem minut krócej. Ewentualna wygrana ze strony Olszy, co jest rzeczą więcej niż problematyczną, mogłaby tę sympatyczną drużynę postawić wobec możliwości uchronienia się przed spadkiem do drugiej klasy, ale pod warunkiem, że wszystkie dalsze rozgrywki musiałyby wygrać. Droga ciężka, prawie nie do przebycia. W Bielsku zaś zmierzą się **Jutrzenka z B. B. S. V.,** przeciwnicy równorzędni. Zwycięstwa trudno przewidzieć.

PROTEST OLSZY przeciwko zawodom z Jutrzenką został przez Wydział Gier i Dyscypl. K. Z. O. P. N. odrzucony ze względów zasadniczych. Protest ten pozbawiony był znamion, jakich wymagają przepisy.

MAKKABI — SOSNOWIEC grają w Sosnowcu zawody kwalifikacyjne.

M. Ster.

Z KRAJU

NIEMIŁA EGZEKUCJA. Ze Lwowa piszą nam: W roku bieżącym wychodzi we Lwowie dziennik „Prapor“, będący lwowską ekspozyturą dr. Petruszewicza, podtrzymywaną finansowo przez grono najzaciętszych fanatyków galicyjskiej Ukrainy. Gdy dziennik ten z powodu braku sił żywotnych przestał wychodzić, drukarnia Stauropigijska przystąpiła do likwidacji rachunków. Niestety — czcigodni obywatele nie objawili ochoty pokrycia weksli, którymi wydawnictwo podtrzymywali.

Sprawa oparła się o sąd. a jeden z epilogów wydawniczej afery rozegrał się w sobotę 4 bm. Ks. Kunickiemu zajęto sądownie ruchomości, m. inn. 340 flaszek wina, któremi krzepił się zacny prałat w swych politycznych troskach. „Tak to mści się nadmiar zaufania“ — kończy „Diło“ swe smutne epitafjum.

ŚMIERTELNY WYPADEK ŻOŁNIERZA. W koszarach 61 p. p. w Bydgoszczy zdarzył się tragiczny wypadek, którego ofiarą padł podoficer tego pułku śp. kapral Michał Świt. Kapr. Świt czyścił rewolwer, w którym przez zapomnienie pozostawił kulę, a chcąc sprawdzić, czy rewolwer jest już dość czysty — bezwiednie pociągnął za język spustowy, powodując strzał i ponosząc śmierć na miejscu.

ZE ŚWIATA

STRASZNA KATASTROFA KOLEJOWA. — Z Rzymu donoszą: Pociąg pospieszny Paryż — Rzym wykoleił się o godz. 13,15 koło dworca Santa Margarita. Sześć osób zostało zabitych, 14 rannych.

GORKIJ „PROSTUJE“ WIADOMOŚCI O SWEJ CHOROBIE. Maksym Gorkij, który bawi obecnie w Sorrento, nadesłał do pism włoskich „sprostowanie“, w którem stwierdza, że wiadomości o jego ciężkiej chorobie, podane w pismach są bezpodstawne i niezgodne z prawdą. Gorkij zapewnia, iż czuje się zupełnie dobrze i ma zamiar udać się wraz ze swym synem do Rzymu. Obecnie pracuje nad swemi wspomnieniami z rosyjskiej rewolucji, a także nad biografją Lenina.

SAMOBÓJSTWO ZNANEGO FINANSISTY ANGIELSKIEGO. Wielką sensację wywołało tu samobójstwo znanego finansisty angielskiego, Johna Rowaldd'a, który w swoim czasie finansował wyprawę Shaklersona na biegun północny. Lokaje znaleźli Rowadd'a w jego mieszkaniu w Hydeparku, powieszonego na sznurze od rolety. Ogólnie przypuszczają, że przyczyną tego rozpaczliwego kroku było ciężkie położenie finansowe, w które popadł od niejakiego czasu tu jeden z najbogatszych ludzi w Anglji.

LIDJA SEJFULINA 8

Arka Noego

(Historja powiatowa).

Szeremietiew kłócił się. Szum rozlegał się coraz groźniejszy. Trzeba było głosować. Przy głosowaniu na dwudziestu dziewięciu, tylko siedmiu było po stronie Szeremietiewa. Dziwnie drgało jego chude oblicze, zapalał papieros od papierosa. Wreszcie machnął ręką. Ukazało się ogłoszenie Sowietu, pozwalające na wolną sprzedaż wódki i spirytusu.

Jakgdyby goniec z bajki, w lot o tem cały powiat powiadomił. Nazajutrz wszystko ze wsi pociągnęło. Długa, nieskończona wstęga chłopskich furmanek czerniała na drodze, za mostem, do późnej nocy. Długi ogon wyciągnął się i dopiero na drugiej ulicy, za gorzelnianym składem, załamał się. Mróz do szpiku kości przejmował, a wiatr boleśnie siekł twarze, rwąc jednocześnie lekkie odzienie. Zamożniejsi nie stawali w ogonku. Przekupywali miejskich nędzarzy. Chłopi i robotnicy obdzielali się najgorszemi wyzwiskami. Wdowy żołnierskie niemożliwie piszczały.

Na zajezdnych dworach nie umilkały ani na chwilę dzikie, pijane śpiewy, histeryczne wykrzyki i narzekania kobiet i bolesny płacz dzieci. Do szpitala codziennie przywożono pokaleczonych w bójce i tych, którzy zamarzli, stojąc na mrozie w ogonku. Przez cały dzień nad miastem panowała sroga zima i słychać było szum przeróżnych głosów. Jakgdyby stara Rosja przełknąwszy zwykłą dawkę trucizny, znowu przyszła do siebie i urządzała dziką, przedśmiertną ucztę. Ludzie uśmiechali się złośliwie, kryjąc się za silnymi murami domów.

Szumnie wesele obchodzą. Zobaczymy, jakie będą poprawiny. W eserowskiej gazecie Osinin napisał artykuł p. t. „Odurzenie“. Ciężko było z tego wyleźć. Osinina wysłano z miasta i powiatu, zabraniając wjazdu, bez pozwolenia wojenno-polowego sztabu.

Właścicielowi drukarni zagrożono konfiskatą przedsiębiorstwa, jeśli nadal będzie drukował gazetę eserów. Tonia Szerjajewa w „Ispołkomie“ głośno wyrażała swoje oburzenie.

— Nie macie prawa godzić na wolność słowa!

— W mieście rozeszły się trwożne wieści o represjach. Z tego też powodu, w pierwszym rzędzie miejsca nie mógł sobie znaleźć czerwonogwardzista Tarasow.

Wzburzony Szeremietiew szukał wyjścia. Na łóżku płakała przestraszona żona. Szeremietiew już dwudziesty niedopałek rzucił o podłogę i skwapliwie zapytał:

— Czy nie można wywieźć spirytusu potajemnie?

Tarasow nachmurzył wesołe brwi, przygryzł wargi nad twardym podbródkiem, ponuro i głucho odpowiadając:

— Nie można. Nie zaufam czerwonogwardzistom.

— Niechaj teraz ten djabeł, Stiecenko, uspokaja!

— Nie zdoła. Sam teraz sobie włosy wyrywa. Patrzyliśmy wczoraj, czy nie można rurami wylać wódki do rzeki... Nie można.

Szeremietiew leniwy chodząc po pokoju, zmęczony burknął do żony:

— Przestań się maźgaić! Nie jesteś małym dzieckiem!

Ze złości miał zamiar wsunąć jej głowę w poduszki, pamiętał jednak: ostatnie dni. Dziś lub jutro połóg. Jakieś niewytłumaczalne współczucie powstrzymało go.

Ktoś uderzeniem nierównem, lecz silnem zapukał do drzwi.

Wszyscy troje drgnęli.

Tarasow położył rękę na pasie, koło rewolweru i powoli drzwi otworzył. Do pokoju wpadł Stiecenko, osypany śniegiem. Płomień świecy stojącej na stole, od wiatru gwałtownie się poruszył. Jeszcze bardziej ponuro wyglądał duży pokój, w którym na stole leżały resztki jedzenia, a okna były zasłonięte arkuszami gazety, zamiast firanek, w kącie zaś, w nieładzie piętrzyła się góra gazet.

Szeremietiew odsapnął. Teraz dopiero przyznał, że przeląkł się, z tego też powodu był wściekły.

— Poco, po jakiego djabła, w nocy tutaj wpadasz! Czego chcesz?

Stiecenko poważnie burknął i odrzekł.

Wódkę trzeba wywieźć.

Cienkie wargi Szeremietiewa nagle zbielały.

. . . .

(Ciąg dalszy nastąpi).

Siedlisko zmysłu muzycznego

Lekarz wiedeński, Fr. Józef Gall, już w ostatnich latach 18 wieku odkrył był organ zmysłu muzyki, a przynajmniej pierwszy raz go opisał. Na mocy obserwacji doszedłszy do przekonania, że pamięć muzyczna różni się od innych form pamięci, że talent muzyczny jest zgoła niezależny od ogólnej sumy zdolności umysłowych, zaczął poszukiwać siedziby tego organu samodzielnego. Mając wielu znajomych muzyków, odtwarzał kształt ich głów, by sobie w ten sposób ułatwić porównania. W ten sposób udało mu się u wszystkich muzyków o talencie twórczym stwierdzić bardzo wyraźną wypukłość czaszki, której wcale niema u dzieci i dorosłych, pozbawionych zdolności do muzyki. Wypukłość ta występuje na zewnętrznym brzegu czoła, bardzo znacznie rozszerzonego powyżej kąta ocznego ku skroniom; boczne części czoła występują w tym wypadku ponad zewnętrzny kąt oka. Niekiedy część czoła powyżej kąta ocznego aż do połowy wysokości czoła jest mocno sklepiona, zwłaszcza po stronie lewej, jak u Beethovena. Albo znów nad kątem oka uwydatnia się wzniesienie kształtu piramidy, sięgającej do połowy wysokości czoła; stąd dolna część czoła u muzyków jest albo bardzo szeroka, albo czworokątna. To też jeden z portrecistów powiedział, że muzycy mają „czoła wołów".

Gall twierdzi, że Hiszpanie, Francuzi i Anglicy mają znacznie mniej sławnych muzyków niż Włosi, Czesi i Niemcy, ponieważ u ludzi trzech ostatnich narodowości obwód czaszki w odnośnej linji szerszy jest niż u narodów wpierw wymienionych. Nawet u ptaków spiewających stwierdził był Gall szerszą część czaszki, niż u nieśpiewających. Wiedzą o tem ptasznicy, którzy właśnie podług rozmiarów czaszki odróżniają spiewające samce od samiczek. Trafnie też umiejscowił Gall zmysł muzyczny w t. zw. drugim przewodzie mózgu, najczęściej po stronie lewej. Profesor Möbius, wyznawca teorji Galla powiada, że kontur niższej partji czoła u ludzi muzykalnych tworzy łuk kolisty, a u niemuzykalnych linję podkowy, gdyż u tych ostatnich granice skroni są niemal równoległe. Möbius też zauważa, że u wszystkich muzyków dolna część skroni jest silnie wypełniona, co najlepiej występuje na masce Beethovena, zrobionej za życia twórcy.

U ludzi niemuzykalnych dolna część skroni jest całkiem płaska. W ten niezawodny sposób można odróżnić ludzi, posiadających zmysł muzykalny od snobów, udających zamiłowanie do muzyki.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Przejście do księgowania w złotych

Dnia 30 czerwca b. r. ogłoszonem zostało rozporządzenie nakazujące wprowadzenie do ksiąg handlowych złotych w miejsce marek pol. Ustawodawca zajął się bliżej sposobem przeprowadzenia owej zmiany, pozostawienie bowiem w tym wypadku zupełnej swobody dałoby pole do tworzenia najrozmaitszych fikcyj. W następstwie tego mógłby ponieść szkodę skarb państwa w wypadkach, gdy wymiar podatków opiera się na księgach handlowych podatnika. Pozatem chodzi o ochronę spólników, udziałowców i akcjonarjuszy, którzy nie mając ingerencji na zarząd przedsiębiorstwa, łatwo ulec mogliby wyzyskowi.

Równocześnie z normami, odnoszącemi się do samej zamiany i sposobów jej przeprowadzenia zawiera rozporządzenia przepisy, zmieniające niektóre dotychczasowe i wprowadzające nowe. Ze względu na zainteresowanie szerokich mas społeczeństwa, które już choćby drogą posiadania akcyj i udziałów mają styczność z handlem i przemysłem oraz dla poinformowania samych przedsiębiorstw nie będzie od rzeczy podać treść tych przepisów nowych, nie zapuszczając się zresztą w szczegóły techniczne przeprowadzenia samej zamiany.

Przewalutowanie ksiąg musi nastąpić w ciągu bieżącego roku. Dokonywa się przez sporządzenie bilansu zamknięcia w markach p. i bilansu otwarcia w złotych na dowolny dzień bieżącego roku. Bilans markowy służyć ma dla celów podatku dochodowego. Ma to na celu ochronę fiskusa przed redukcją podlegającego podatkowi dochodu, któraby przez waloryzację i przewartościowanie powstać mogła.

Kapitał akcyjny wzgl. zakładowy wchodzi do bilansu otwarcia w złotych po zwaloryzowaniu według kursu daty zamknięcia subskrypcji, przyczem dopuszczalne jest zaokrąglenie do 10% wwyż. Istnieje jednak możliwość, że kapitał zakładowy zwiększy się ponad tę granicę, a to przez wstawienie większej wartości wkładek rzeczowych (aportów) gdyż one podlegają szacowaniu teraźniejszemu.

Zależną od wysokości kapitału jest wartość nominalna poszczególnych akcyj, gdyż oblicza się ją, dzieląc zwaloryzowany kapitał zakładowy na dotychczasową ilość akcyj. — Rozporządzenie oznacza jednak minimum wartości nominalnej akcji, a mianowicie na 10 złotych. W ten sposób dawni posiadacze całych akcyj mogą się stać posiadaczami ułamków, które dają im wprawdzie i nadal pełne prawa majątkowe, tracą jednak wszelkie, z posiadaniem akcji związane prawa nie czysto majątkowej natury, jak np. prawo głosowania na walnem zgromadzeniu.

Dalej normuje rozporządzenie dla spółek akcyjnych minimalną wysokość kapitału akcyjnego, a mianowicie dla spółek handlowo-przemysłowych złotych 100.000 dla banków z 1,000.000, a dla towarzystw asekuracyjnych 250.000 i 500.000 zł., zależnie od ilości działów ubezpieczeń. Jak nas doświadczenie uczy, większość spółek akcyjnych nie wykaże kapitału zakładowego we wysokości, przepisanej wspomnianem rozporządzeniem. Wystarczy przeglądnąć „Monitora Polskiego" z ostatnich lat, aby przekonać sią o wysokości kapitałów zakładowych spółek. Pozostaną tedy spółkom akcyjnym dwie drogi, a mianowicie albo uzupełnić kapitał do przepisanej kwoty, lub też przejść na formę spółki z ogr. odp., wzgl. spółdzielni. Drugiego sposobu będą się chwytać spółki rzadziej, a to ze względu na korzyści, jakie daje forma spółki akcyjnej, zwłaszcza z akcjami na okaziciela. — W każdym razie można śmiało twierdzić, że prawdziwie żywotne spółki akcyjne zachowają swą formę nadal, powiększając kapitał zakładowy i to w drodze nowej emisji.

W obu wypadkach zajęło się ustawodawstwo ochroną akcjonarjuszy. I tak postanawia rozporządzenie, że uchwała o podwyższeniu kapitału powziętą być może tylko na walnem zgromadzeniu z zachowaniem, chociaż przy daleko idących ułatwieniach, form ustawowych wzgl. statutowych. — Mniejszość kwalifikowana (10 proc.) ma prawo przeciw uchwale o podwyższeniu kapitału zakładowego wnieść protest do protokołu walnego zgromadzenia i umotywować go podaniem do Ministerstwa w przeciągu miesiąca, poczem ministerstwo wstrzymuje przeprowadzenie zmian w rejestrze handlowym, aż do definitywnego rozpatrzenia sprawy. Posiadacze dawnych akcji obecnie ułamków akcji mają nadal prawo do współudziału w nowej emisji.

Przejście spółki akcyjnej na spółkę z ogr. odp. względnie spółdzielnię ułatwione jest przez zwolnienie od opłat. Akcjonarjuszom, którzy nie chcą do Spółki z ogr. odp. przystąpić, musi się wpłacić do 3 miesięcy ich udziały i to na podstawie nowego bilansu w złotych.

Dr. A. S.

Krakowski oddział P. K. O. we wrześniu

(r) Sprawozdanie za wrzesień świadczy o stałym i pomyślnym rozwoju agend PKO. w Krakowie. Dowodów złożenia załatwiono we wrześniu 48.578 sztuk wobec 38.762 w miesiącu sierpniu, w kwocie 12.901.916'24 zł wobec 10,970.748'35 w sierpniu. Ogółem uskuteczniono w oddziale krakowskim PKO 51.449 pozycji wypłat (w sierpniu 41.489 na łączną kwotę 16.253.083'31 zł (w sierpniu 13.407.104'73). Kasa zrealizowała czeków kasowych 5487 szt. (4799) w kwocie 5.785.926'84 (4.928.923'19) oraz przekazów czekowych zwykłych i emerytalnych 62.571 sztuk (31.362) na zł 6.571.461'67 — (5.352.041.18). Wzrost więc przekazów czekowych we wrześniu wykazauje przeszło 100 procent. — Ogółem wypłacono 71.682 pozycje (39.402) na

Wrażenia z II. Targów Gdańskich

Zamknięte dnia 5 października b. r. II. Targi Gdańskie odbyły się wśród korzystnych auspicjów, ponieważ Zarząd nie szczędził trudów i kosztów dla ich reklamy. Przewidywania jednak w zupełności zawiodły. Już samo pomieszczenie w kilku pawilonach nieadaptowanych odpowiednio, powodowało ciasnotę i trudność orjentacji. Same eksponaty zaś nie przedstawiały żadnego zainteresowania dla zwiedzających, nie dając nic nowego w żadnym zakresie. Chciano im nadać charakter międzynarodowy, nie były jednak Targi Gdańskie ani nawet miniaturą targów międzynarodowych, bo przecież okoliczność, iż pewna ilość krajów zagranicznych reprezentowanych była przez jednę lub dwie firmy handlowo-eksportowe, charakteru tego nadać im nie mogła. Zwiedzającymi byli przeważnie laicy, to też interesów zawarto minimalną ilość. Kupujących z zagranicy, a w szczególności z Łotwy, Litwy i Eestonji, dla których właściwie Targi były planowane, prawie zupełnie nie było.

Polski przemysł i handel był bardzo skąpo reprezentowany i tu już trzeba zaznaczyć, że niewiele na tem stracił. Przyczyną słabego obesłania Targów był fakt, że prasa polska w Małopolsce zachowała się biernie, w Poznańskiem nawet wrogo, a tylko w Warszawie zajęła stanowisko przychylne. — Nawet zwiedzających Targi z Polski było niewielu. O transakcjach między kupcami polskimi, a niemieckimi nie mogło być mowy z powodu bardzo wysokich cen, niewytrzymujących konkurencji z naszemi cenami. Nasi przemysłowcy mogli tedy łatwo konkurować i pozbywać towary na korzystnych warunkach, a mimo to transakcje były nieliczne, ponieważ kupcy gdańscy bojkotują polskie towary, a specjalnie takie, co do których polskie pochodzenie jest pewne. Niektóre firmy polskie, które się dość szybko zorjentowały, nie upierają się przy opakowaniu polskiem lub francuskiem i dostosowując się do stosunków gdańskich, dostarczają towary w okapowaniu niemieckiem. Takie też towary tylko liczyć mogą na zbyt. — Charakterystycznem jest, że w składach detailicznych nie widzi się znanych towarów polskich, jak czekolady albo likierów, kosmetyków itp. — mimo wielkiej zdolności konkurencyjnej tych towarów na gdańskim rynku.

W drugim dniu Targów odbyła się konferencja w Związku gdańsko-polskiej pomocy handlowej, mająca na celu obmyślenie sposobu polepszenia stosunków handlowych polsko-gdańskich. Podnoszono bardzo wiele propozycji, które miałyby na celu ułatwienie stosunków handlowych między Polską a Gdańskiem, przyczem kupiectwo gdańskie wysuwało jako najważniejszy moment utrzymanie Tar-ów gdańskich, jako pośrednika handlowego między Polską a Gdańskiem. W braku rzeczowego uzasadnienia wysuwano często momenty naiwne, chcąc za wszelką cenę Targi Gdańskie utrzymać.

Dla kupców i przemysłowców polskich Targi mogą mieć znaczenie jedynie jako sposobność bezpośredniego skomunikowania się z tamtejszymi odbiorcami, bez potrzeby wyszukiwania ich adresów. Nie jest też wykluczonem, że instytucja ta się rozwinie, jeżeli kraje ościenne zainteresują się więcej Targami, niż to było obecnie. — To też kupiectwo polskie nie powinno pomijać sposobności tembardziej, że przemysł nasz znajduje się dopiero w zaczątkach swego rozwoju i wszelka reklama tylko na korzyść wyjść mu może. — Zarząd Targów stara się też przyjść z pomocą wystawcom wprowadzając wszelkiego rodzaju ułatwienia. W ostatnim dniu Targów zawiadomiono wystawców okólnikiem, aby wszelkie dekoracje pozostawili na miejscu dla zaoszczędzenia kosztów, ponieważ w lutym i we wrześniu przyszłego roku odbędą się następne Targi, na które Zarząd już obecnie zaprasza. Koszta postoju są stosunkowo niewielkie i można bardzo łatwo je zrefundować, szczególnie, jeśli się towary wystawione zastosuje do potrzeb rynku gdańskiego i do zagranicy, a specjalnie do potrzeb Estonji, Litwy i Łotwy.

Inż. Wiktor Scherer.

kwotę zł 15.876.737'50 (13.025.504'98). Saldo na kontach zwiększyło się we wrześniu o złotych 376.345'81 wykazując w dniu 30 września saldo końcowe zł. 2.537.378'34.

Wkłady oszczędnościowe przyjmowane na rachunek centrali PKO. w Warszawie wzrosły o 30.914'25, otwarto nowych kont czekowych 170, a stan ich z końcem września wynosił 2070 wobec 1900 z końcem sierpnia. We wrześniu wszystkie Kasy skarbowe z okręgu Krakowskiej Izby Skarbowej otworzyły swe konta dla wpłat podatkowych, a ich dotychczasowe konta w centrali PKO. zostały zamknięte. Dzięki temu zarządzeniu, kasy daleko prędzej otrzymują zawiadomienia o uskutecznionych wpłatach przez podatników. Z dniem 1 listopada krakowski oddział przystąpi do inkasowania weksli za pośrednictwem poczt i realizowania kuponów od pożyczek państwowych. Natomiast zamierzone pierwotnie udzielanie lombardu na akcje, jak było zamierzone, nie jest przewidziane.

Handel polsko-łotewski

„Rigasche Nachrichten" ogłaszają wywiad z konsulem polskim w Rydze dotyczący stosunków handlowych polsko-łotewskich. Statystyka wykazuje, że eksport łotewski do Polski w r. 1923 miał wartość 1,194.208 łatów. Natomiast Łotwa sprowadziła z Polski towarów na ogół za sumę 8.308.910 łatów. Dane co do tranzytu polskiego przez Łotwę w roku 1923 przedstawiają się jak następuje: Do Rosji sowieckiej przewieziono przez Łotwę towarów polskich 58.441 kg., do Łotwy 40.767 kg., do Niemiec 26.000, do Anglji 149.000. Resztę towarów w drobniejszych ilościach przewieziono do Ameryki, do Szwecji do Holandji, do Belgji, do Danji, do Estonii i Francji. W Rydze otwarte będzie w najbliższym czasie polskie biuro prasowe.

GEBETHNER i WOLFF

FILJA W KRAKOWIE, RYNEK GŁ. 23

NOWE WYDAWNICTWA

Wrzesień 1924 r.

Bochenek A. Anatomia człowieka t. I.	Zł. 12·—
Bolland A. Myśli o nauce towaroznawstwa	„ 0·50
Drzewiecki K. Teksty do nauki jęz. polskiego w. XIV i XV	„ 3·80
Gaertwagen S. Warenverzeichniss-Uebersetzer — Tłumacz spisu towarów	„ 3·—
Godlewski E. j. Twórczość w przyrodzie	„ 1·50
Homolacs K. Podręcznik do ćwiczeń zdobniczych, z ilustracjami	„ 10·—
Hubisztowa-Froncz A. Podręcznik do kroju bielizny, wydanie IV.	„ 16·—
Karpiński Z. Zarys polityki bankowej	„ 3·—
Klecki K. O fizyologicznem działaniu radu	„ 0·50
Konopnicka M. W Gdańsku (B bl Uniw. lud. 230)	„ 0·30
Konopnicka M. Hrabiątko (Bibl. Uniw. lud. 231)	„ 0·40
Krawczyński W. inż. Łowiectwo, Przewodnik dla leśników i amatorów (z ilustr.)	„ 17·—
Kulpa St. Dr. Testament. Prakt. uwagi nad prawem spadkowem	„ 1·—
Lepszy L. i Tomkowicz St. Zabytki sztuki w Polsce. I. Kościół Dominikanów w Krakowie (z ilustracjami)	„ 20·—
Marchlewski Dr. L. Chemia organiczna wyd. II.	„ 8·—
Mering A. Podręcznik przerobu owoców i jarzyn (121 ryc. w tekście)	„ 6·50
Nehring E. Technika owocarska i handel owocami (38 ryc. w tekście)	„ 5·—
Nowaczyński E. Mikroskopia i chemia techniczna (Badanie moczu)	„ 2·50
Putek J. dr. Ochrona drobnych dzierżawców rolnych	„ 1·—
Reiss J. dr. Książki o muzyce od XV do XVIII w. w Bibl. Jagiell. (z ilustr.)	„ 10·—
Rosner A. dr. Ginekologia. Podr. do użytku lekarzy i studentów, 2 tomy	„ 30·—
Rouppert K. Botanika ogólna, spis. według wykładów	„ 5·—
Szydłowski T. i Stryjeński T. O pałacach wejskich i dworach (40 ilustr.)	„ 10·—
Wisłocki W. Bibljografja bibljofilstwa i bibljografji polskiej 1921/22	„ 9·—
Woroniecki J. „Paedagogja perennis" (Św. Tomasz a pedag. pow.)	„ 0·90
Hoesik F. Wędrowiec (Wrażenia z podróży)	„ 6·30
Piłsudski J. Rok 1920.	„ 15·—
Szafer W. Kulczyński, S. Pawłowski B. Rośliny polskie (oprawne)	„ 24·—

Księgarnia i skład nut Gebethnera i Wolffa w Krakowie posiada stale na składzie wszystkie wydawnictwa polskie. Dział zagraniczny (wyd. francuskie, angielskie, niemieckie) zaopatrzony w powieści i dzieła wybitne z najważniejszych gałęzi wiedzy. Odwrotna wysyłka na prowincję. Katalogi bezpłatnie. 1145

KRONIKA KRAJOWA

DRUGA RATA PODATKU MAJĄTKOWEGO. Termin wpłaty pierwszej połowy drugiej raty podatku majątkowego upływa w dniu 10 października, drugiej zaś połowy w dniu 10-tym listopada. Ewentualne ulgi w spłacie drugiej raty podatku majątkowego, przyznawane na tych samych zasadach co poprzednie, zgodnie z rozporządzeniem ministerstwa skarbu dnia 2-go października, udzielane mogą być przyznawane przez dyrektorów Izb skarbowych tylko tym płatnikom, którzy wykażą z uiszczenia wszelkich zaległości z tytułu drugiej zaliczki i pierwszej raty. Również w wypadkach parcelacji gruntu na podatek majątkowy władze państwowe pierwszej instancji upoważnione są do odraczania drugiej raty podatku majątkowego tylko wówczas, zainteresowani płatnicy wyrównają wszelkie zaległości z tytułu zaliczki i pierwszej raty podatku majątkowego.

PRZYMUSOWE ŚCIĄGANIE PODATKU PRZEMYSŁOWEGO OD OBROTU. — Ministerstwo skarbu wydało rozporządzenie, wzywające wszystkie władze podatkowe na całym obszarze państwa, aby przystąpiły bezzwłocznie **od 15 października do przymusowego ściągania kwot podatku przemysłowego od obrotu za pierwsze półrocze 1924 roku, nie czekając na upływ 14-dniowego terminu,** o którym mowa w ustawie. Niezależnie od egzekucji, przeprowadzanych w trybie normalnym, mają wszystkie urzędy skarbowe, podatkowe i opłat skarbowych (inspektoraty skarbowe) delegować po przedwstępnem zbadaniu odwołań cały personal do akcji egzekucyjnej przy ściąganiu kwot podatku przemysłowego w czasie od dnia 27 do 31 października br.

WYKONYWANIE PEŁNOMOCNICTW. Wykonywanie ustawy z dnia 31-go lipca rb. o naprawie skarbu i poprawie gospodarstwa społecznego szybko postępuje naprzód. Wśród prac tych na pierwsze miejsce wysuwa się działalność Departamentu Obrotu Pieniężnego Ministerstwa Skarbu, któremu przypadło w udziale wykonanie większości postanowień ustawy. W kierunku wzmożenia i ułatwienia obrotu pieniężnego i kredytowego ogłoszono już rozporządzenie prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie poręki dla listów zastawnych instytucyj kredytu długoterminowego i związków o charakterze współdzielczym oraz dla obligacyj kolejowych i komunalnych jak również dla zaciąganych zagranicą a zabezpieczonych hipoteką lub zastawem zobowiązań osób fizycznych i prawnych.

Poza tem weszły już w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wywozie kruszców, o procencie prawnym, wreszcie rozporządzenie wykonawcze do rozporządzenia Prezydenta o lichwie pieniężnej.

Z prac już ostatecznie ukończonych i skierowanych do ogłoszenia wymienić należy: rozporządzenie Prezydenta o niepodjętych tytułach na okaziciela, o wekslach i czekach, które oczekują jedynie ostatecznej aprobaty Rady Ministrów i podpisania przez Prezydenta. W sprawie pozostałych, a objętych ustawą o naprawie skarbu zadań Ministerstwa Skarbu odbyła się wczoraj pod przewodnictwem pana prezesa rady ministrów narada, na której zdecydowano przyspieszenie pracy i powołanie do niej specjalnych komisyj. W opracowaniu znajdują się sprawy następujące: **sprawa fuzji spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, sprawa przymusowego lokowania gotowizny w Banku Gospodarstwa Krajowego,** sprawa popularności papierów, **projekty ustaw akcyjnych,** o warantach i domach składowych, o nadzorze bankowym, **o giełdach, o obligacjach i wreszcie o hipotekach banków rosyjskich.**

Równorzędnie z temi pracami postępuje nowelizacja rozporządzenia o przerachowaniu zobowiązań prywatno- i publiczno-prawnych, dokonywana przy udziale specjalnej komisji. Specjalna komisja również ma być powołana do rozpatrzenia ustawy akcyjnej.

ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWE NA GÓRNYM ŚLĄSKU. Wobec wyjątkowych trudności pieniężnych w związku z ostrą stagnacją na Górnym Śląsku, wiele przemysłowców, kupców i banków nie było w stanie wykupić świadectw przemysłowych w oznaczonym terminie do dnia 1-go października rb. Na kutek telegraficznego zwrócenia się Polskiego Związku Handlu, Przemysłu i Finansów Województwa Śląskiego do Warszawy, Pan Minister Skarbu przedłużył termin wykupu świadectw tych do dnia 15 października. Ponieważ w myśl ustaw zasadniczych kary za zwłokę stosowane być mogą dopiero w 14 dni po upływie terminu — do dnia 29 października Urzędy Skarbowe nie będą ściągały odsetek za zwłokę w wykupieniu świadectw przemysłowych.

WAŻNE DLA AGENTÓW PODRÓŻUJĄCYCH. Zapomocą **listów kredytowych** każdy właściciel konta czekowego w P. K. O. po wpłaceniu pewnej kwoty na swoje konto może podjąć ją całkowicie lub częściami w każdym urzędzie pocztowym Rzeczypospolitej. Listy kredytowe wydaje oddział P. K. O. w Krakowie.

(r) **OTWARCIE POSTĘPOWANIA UGODOWEGO.** Otwarto do majątku krakowskiej fabryki zbożowych Ska z ogr. odp. w Krakowie-Dębniki postępowanie ugodowe. Zarządcą ugodowym został adwokat Dr. Ludwik Rattler a audjencja do zawarcia ugody naznaczona na 5 listopada. Termin zgłoszenia wierzytelności upływa 30 października.

(r) **WALNE ZEBRANIE FABRYKI MASZYN „TRZEBINIA" S. A.** w Krakowie odbyło się dnia 7 bm. pod przewodnictwem Edwarda hr. Mycielskiego w obecności 18 akcjonarjuszy reprezentujących 12.104 głosów. Walne zebranie z czystego zysku w kwocie mkp. 11.642.000.000 uchwaliło wypłacić tytułem dywidendy po mkp. 18.000 od akcji, przeznaczyło większe kwoty na cele dobroczynne i społeczne Szpitalowi Bonifratrów i Towarzystwu Ratunkowemu w Krakowie, Ochronce robotniczej w Trzebini i Zakładowi ks. Siemaszki w Czernej i wybrało ponownie członkami Komisji Rewizyjnej pp. dyr. Rokosza, Marjana Drapele i mecenasa Gluzińskiego. Natomiast punkt 15 porządku dziennego o przewartościowaniu majątku Spółki na wniosek Rady Zawiadowczej został cofnięty, ponieważ rozporządzenie wykonawcze do Ustawy o przewartościowaniu, ogłoszone w ostatnich dniach, z powodu niejasności wymagać będzie nowelizacji. Również uchwalono nie podwyższać chwilowo kapitału akcyjnego, ponieważ obecna sytuacja nie jest korzystną dla nowej emisji.

KRONIKA ZAGRANICZNA

OBNIŻENIE STOPY PROCENTOWEJ W AUSTRJI. Konferencja członków Rady Generalnej Austrjackiego Banku Narodowego postanowiła zaproponować obniżenie oficjalnej stopy z 15% na 13%.

JUGOSŁAWIA OBNIŻA TARYFY KOLEJOWE NA WINO z dniem 15 października o 50 procent.

HUTA POLDI W CZECHACH prowadzi rokowania w sprawie założenia huty w Belgji.

CZESKI KARTEL NAFTOWY obejmujący siedem rafinerji nafty utworzył biuro ewidencyjne, a jego kierownikiem został dyrektor rafinerj w Kolinie Glanz.

OBNIŻENIE CEN WĘGLA W NIEMCZECH. Zebranie właścicieli kopalń w Ruhrze obniżyło od 1 bm. cenę węgla o 10 proc. Indeks kosztów utrzymania w Niemczech w ostatnim tygodniu zeszłego miesiąca był 1.17 w stosunku do kosztów przed wojną.

ROSYJSKA FABRYKA KALOSZY „Treugolnik" w Petersburgu otrzymała zezwolenie od rządu sowieckiego na wywóz 34.000 par kaloszy.

Giełda poznańska

Poznań, 8 października. B. Kwilecki Potoc. 4,25. Z. Sp. Zarobkowych 6,25. Bydg. Fabr. Mydeł 1,50 do 1,40. Cegielski 0,55 — 0,60. Centr. Skór 2,75. Goplana 3,25. C. Hartwig 0,75. Lubań 75,00. Dr. Roman May 29,00 — 30,00. Pap. Bydgosz 0,45 — 0,40. Płótno 0,40. Pneumatyk 0,25.

Złoty w dniu 8 października 1924

Gdańsk: 107.85 — 108.40, przekaz na Warszawę 107.61 — 108.14. **Berlin:** przekaz na Warszawę 79.99 — 81.61. **Londyn:** przekaz na Warszawę 23.30, **Zurych:** przekaz na Warszawę 100.75, **Nowy Jork:** przekaz na Warszawę 19.25, **Praga:** złoty 651 — 657, przekaz na Warszawę 652 — 658, **Wiedeń:** złoty 13590, przekaz na Warszawę 13600 — 13700, **Ryga:** przekaz na Warszawę 102.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, dnia 9 października 1924

AKCJE	Transakcje w złotych — dziś	Transakcje w złotych — 8/X.
Bank Przemysłowy . . .	0·43	0·45
Bank Małopolski		
Bank Hipoteczny		
Ziemski Bank Kredyt. . .	0·11	
Powszechny Bank Kredyt.		
Bank Zw. Spółek Zarob.		7·00
„Tohan"	0·37—0·39	0·36
„Tehate"		3·00
„Pharma"		
„Polski Glob"		
Żegluga Polska	0·16	0·18
Zieleniewski	9·60—9·75	9·75
Cegielski, Poznań . . .		0·67—0·68
„Trzebinia", ...	0·70—0·75	
„Pocisk"		
Warsz. Parowozy	0·38	0·37
Automotor		
Górka	16·90—17·00	17.25
Siersza	4·20—4·30	4·40
Tepege	3·35—3·40	3·40—3·45
Polska Nafta		
Pezet		
„Pokucie" . .	0·35	0·35
S. W. Niemojowski . . .		
Strug		
Tłuszcze Trzebinia . . .		
Azot	0·40	
Elektr. Siersza	0·24	
Porcelana Ćmielów . . .		
„Krakus"	0·80—0·92	0·85
Chodorów	5·35—5·50	
Chybie	6·80—7·10	
A. Piasecki		

Kraków, 9 października. Wprawdzie przybyło na dzisiejszą giełdę liczniejsze grono absentujących się wczoraj, lecz kursom akcji to nie pomogło. Wskutek obfitości towaru akcje znowu się obniżyły i to zwłaszcza Tepege i papiery cukrownicze. Liczne obroty w Trzebinji żelaznej po kursach zniżkowych, transakcja kupna jednak 1000 sztuk nie przyszła do skutku wskutek braku towaru. Poszukiwano po dłuższej przerwie Pharmy, za którą chciano płacić 80 groszy. Górką na ultimo grudnia robiono po 18.75. Z dewiz zagranicznych słabsza Praga, wskutek zniżki Zurychu. W Szwajcarji zrobiono jedną tranzakcję po 100.25. Paryż bez zmian, Medjolan słabszy o 20 punktów.

EGZOTY.

Jaworzno drobne 18.00—17.75, grube 16.00, Gazy zachodnie 2.80—2.85 (płacą), Len 0.50.

WALUTY I DEWIZY.

Waluty: Dolary 5.19 i pół.

Dewizy: Belgja 25.30, Nowy Jork 5.21 czek (towar), Paryż 27.60, Praga 15.49—15.53—15.50, Szwajcarja 100—100.25, Wiedeń 7.35—7.35 i pół — 7.33 i trzy czwarte — 7.34, Medjolan 22.90—22.85, Londyn 23.40 (czek).

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 9 października. **Bank Handlowy 7. Bank Związku Spółek Zarobk. 6.90—7. Polski Ban kPrzemysłowy 0.43. Chodorów 5.40. Warszewski Cukier 4.65—4.40. Warsz. Tow. Kopalń Węgla 4—3.85. Cegielski 0.63. Modrzejów 5.60. Ostrowieckie 8. Parowozy 0.38. Starachowice 3.05—2.92. Zieleniewski 9.75. Zawiercie 34—33. Żyrardów II. em. 19¼. Polska Nafta 0.40. Nobel 1.70—1.80. Spirytus 2.60—2.68.**

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 9 października. **Waluty: Dolary 5.18 i jedna czwarta.**

Dewizy: Belgja 24.85, Holandja 202.60, N. Jork 5.18¼, Paryż 27.02 i pół — 27.—, Praga 15.49, Szwajcarja 99.55, Wiedeń 7.32 i pół, Medjolan 22—22.47 i pół, Londyn 23.27—23.22, Budapeszt 0.0069.

Miljonówka 0,69—0.74, Bony złote 0.89—0.90, Pożyczka złota 5.70, Pożyczka dolarowa 3.35, Pożyczka kolejowa 9.30—9.40.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, ? października. **Berlin 1235. Londyn 23.23. Bukareszt 2.70. Holandja 202¾. Nowy Jork 522¾. Paryż 27.10. Medjolan 22.40. Praga 15.50. Budapeszt 0.0067. Belgrad 7.50. Sofja 3.75. Wiedeń 0.0073½.**

KALENDARZYK GIEŁDOWY

WALNE ZEBRANIA.

10 października (dziś): Koncern Maszynowy S. A. w Krakowie. Zwyczajne walne zebranie odbędzie się o godzinie 5-ej w lokalu Spółki, plac Marjacki 9.

OSTATNIE TELEGRAMY

Wojewoda lwowski ustąpi?

Warszawa. (Tel. wł). W kołach rządowych krążą pogłoski, że w najbliższych czasie ustąpić ma wojewoda lwowski p. Zimny. Zmianę tę łączą z zajściem, jakie miało miejsce w czasie pobytu prezydenta Rzeczypospolitej we Lwowie.

Zamordowanie proboszcza ruskiego w powiecie rawskim

Mordu dokonano z pobudek politycznych

Lwów. (Tel. wł). Wczoraj w powiecie Rawskim zamordowany został ruski proboszcz ks. Dukał. Okoliczności, które towarzyszyły mordowi są następujące: O godz. 11 rano dwóch nieznanych osobników wkroczyło do zakrystji i zażądało widzenia się z księdzem Dukałem. Kiedy wezwany zjawił się napastnicy zadali mu kilka pchnięć sztyletem. Ciężko zraniony ksiądz Dukał skonał. Po dokonaniu mordu bandyci zniknęli bez śladu. Są poszlaki, że mordu dokonano z pobudek politycznych.

Napad bandycki na dwór w powiecie dubińskim

Warszawa. (Tel. wł.). Ubiegłej nocy 14 uzbrojonych bandytów napadło na dwór p. Ejsmonda, leżący w powiecie Dubińskim. Bandyci zabili służącą i obrabowali cały dwór, puszczając następnie z dymem budynki gospodarskie. Jednego z bandytów ujęto.

Sowiety chełpią się sukcesami na Dalekim Wschodzie

Moskwa. (AW.) Poseł sowiecki Karachan w Chinach — oświadczył w wywiadzie prasowym, że polityka sowiecka na Dalekim Wschodzie może poszczycić się nowemi sukcesami. — W ciągu 4-ch miesięcy od czasu podpisania przez sowiety umowy o kolei wschodnio-chińskiej z rządem pekińskim — umowa ta nie mogła być zrealizowana z powodu nieuznawania jej przez Tsa-Tso-Lina — dyktatora Mandżurji. — Jednak 20 września nastąpiło porozumienie z Tsang-Tso-Linem uniemożliwiające wejście w życie wymienionej umowy. — Tegoż dnia aresztowani zostali przez Chińczyków członkowie dotychczasowego zarządu kolei — Rosjanie, a wśród nich b. minister finansów rządu Kołczaka Michajłow. — Jednocześnie powołany został nowy sowiecko-chiński zarząd kolei składający się z 5 Rosjan i 5 Chińczyków. — Na dyrektora zarządzającego powołany został z woli robotników i włościan Związku sowieckiego komunista Iwanow. — Karachan podkreśla, iż obecnie Związek Sowiecki staje twardą nogą na Dalekim Wschodzie na pozycji, której imperjalistom nie udało się odebrać. Karachan podkreśla olbrzymie korzyści materjalne, jakie osiągnie Związek Sowiecki w rezultacie opanowania kolei wschodnio-chińskiej. — Tabory i urządzenia techniczne kolei według najskromniejszych obliczeń ocenić można na pół miljarda rubli.

Sprawa powrotu posła Thugutta do „Wyzwolenia"

Warszawa. (Tel. wł.) W połowie miesiąca odbędzie się posiedzenie rady naczelnej zjednoczenia stronnictw ludowych. W kołach parlamentarnych i rządowych przywiązują do tych narad wielką wagę, ponieważ ma się na nich zadecydować kwestja, czy poseł Thugutt pozostanie w stronnictwie „Wyzwolenia" czy nie. I jedna i druga ewentualność wywrze niewątpliwie wpływ na ustosunkowanie się klubu związku stronnictw ludowych, zarówno do rządu jak również do licznych ustaw, które mają być rozpatrywane na najbliższej sesji.

Delegacja Białorusinów w Warszawie

Warszawa .(Tel. wł). Onegdaj donosiliśmy o obradach rady Białoruskiej we Wilnie, która potępiła politykę klubu sejmowego białoruskiego. — Delegacja tej rady Białoruskiej przybyła do Warszawy i odbyła wczoraj konferencję z min. spraw zagranicznych Hübnerem i min. oświaty Miklaszewskim. Wśród postulatów jakie białorusini wysunęli na konferencji, znajdują się następujące: Sprawa szkolnictwa, reformy rolnej, samorządu, i ustawy językowej dla mniejszości. Delegaci białoruscy podkreślali konieczność zrealizowania tych postulatów. Ministrowie Hübner i Miklaszewski po wysłuchaniu dezyderatów zapewnili delegację, że będą podjęte kroki celem jaknajrychlejszego wprowadzenia w życie tych postulatów.

Litwa przeciw unji celnej z państwami bałtyckiemi

Kowno. (PAT.) Minister Petluris przemawiając w sprawie nowych taryf celnych, oświadczył, że zostały one zastosowane do taryf celnych państw sąsiednich szczególnie Estonji, Łotwy i Polski. Petluris zaznaczył dalej, że Litwa nie może przyłączyć się do unji celnej łotewsko-estońskiej, lecz dąży do porozumeinia się tylko w sprawie poszczególnych grup towarowych. W razie zaprowadzenia unji celnej między Łotwą a Etonją odbędzie się w jesieni konferencja, w której udział weźmie także delegat Litwy.

Żądania urzędników francuskich

Paryż. (PAT). Wczoraj pod przewodnictwem Herriota odbyła się konferencja członków Izby i senatu z przedstawicielami funkcjonarjuszów państwowych w sprawie wystawianych przez funkcjonarjuszów żądań podwyżki płac i ustalenia zarobków na 6000 franków. Ostateczne decyzje nie zostały powzię[illegible]

Powrót posła Kozickiego z Francji

Paryż. (PAT.). Poseł Kozicki wyjechał wczoraj do Warszawy po dłuższym pobycie we Francji. Po wywczasach letnich spędził on około 10 dni w Paryżu, gdzie zajmował się badaniem sytuacji politycznej w związku z konferencją londyńską i protokołem genewskim. Przy tej okazji poseł Kozicki nawiązał kontakt z przedstawicielami rozmaitych stronnictw parlamentarnych i odbył z nimi szereg narad w sprawach polityki międzynarodowej.

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI

STAŁA KOMUNIKACJA LOTNICZA „AEROLLOYDU" W CZASIE ZIMY. Jedną z bardzo niewielu „słabych" stron lotnictwa jest zależność od warunków atmosferycznych. Największą przeszkodą była tu dotychczas zima, która zmuszała do przerywania komunikacji. Obecnie, wraz z kolosalnym postępem techniki lotniczej i ta przeszkoda nie będzie grała decydującej roli. Jak się dowiadujemy „Aerolloyd", utrzymujący w Polsce stałą komunikację lotniczą latać będzie na jednej ze swych linji także w miesiącach zimowych. — Maszyny „Aerolloydu" zaopatrzone będą w składane płozy (narty), tak, że śnieg nie będzie przeszkadzał lądowaniu. Ministerstwo kolei zgodziło się już na ten projekt, uważając, że będzie on miał wielkie znaczenie dla celów eksperymentalnych. Charakterystycznym dla polskiego lotnictwa cywilnego jest fakt, że dotychczas w Europie, z wyjątkiem Anglji, nie próbowano latania w zimie.

ŁÓDZKA ORGANIZACJA KOMUNISTYCZNA ROZWIĄZANA. Z Łodzi donoszą: Organ partji komunistycznej „Czerwony Sztandar" donosi, iż łódzka organizacja komunistyczna została rozwiązana ze względu na wykrycie w niej całego szeregu prowokatorów, których pismo komunistyczne wymienia z nazwiska.

Najkorzystniejsze źródła zakupu w Krakowie:

OJA PARFUMERIE — PARIS
Józef Lax i Syn, Kraków, Zwierzyniecka 6.

FORTEPIANY PIANINA, FISHARMONJE SKŁAD **HELENA SMOLARSKA**
KRAKÓW, ULICA SZEWSKA L. 9. — Telefon 4365.
SPRZEDAŻ NA RATY DO 8 MIESIĘCY. WYBÓR OLBRZYMI.

ZAKŁAD TECH. DENTYSTYCZNY
K. Tombińskiego
ULICA WIŚLNA 4, II. p.

Artykuły gospodarcze

„ŻELAZO“
Florjańska 34
poleca narzędzia rzemieślnicze, naczynia i maszyny kuchenne.

Tomasz Mężyk, Handel materjałów, Skład farb, lakierów, pokostu, nafty, benzyny, oleji maszynowych i t. p. Kraków, Pl. Szczepański L. 8.

SKŁAD FABRYCZNY
pasty do obuwia i podłóg
„DOBROLIN“
M. SIEROTWIŃSKA
Kraków, ulica Sienna l. 12.

ŚWIDRY SPIRALNE i NARZĘDZIA, OSZCZELNIENIA i ARMATURY WODNE
poleca
H. SPIRA Kraków, Zwierzyniecka 23, Tel. 43—94.

Szczotki do zamszu, wszelkie towary szczotkarskie, pędzle, artykuły domowo-gospodarcze, lakiery angielskie, poleca najtaniej M. J. Berger, Kraków, Plac Szczepański l. 9.

Biżuterja

Brylanty, perły, złoto i biżuterję
kupuje i sprzedaje firma
FEIGENBAUM i FUTTERWEIT
Kraków, ulica Grodzka l. 29.

Biżuterję, złoto i srebro
najtaniej zakupić można
J. KORNBLUM
Kraków, ulica Grodzka 32.

SPÓŁKA ZŁOTNICZA
W KRAKOWIE, UL. RAJSKA 4.
Kupuje używane sztuczne zęby, płaci pełną wartość. Przyjmuje na zamówienia pierścionki ślubne począwszy od 10 zł. para, pierścionki zaręczynowe od 15 zł. Wykonanie pierwszorzędne.

Delikatesy

Konserwy rybne
fabr. Mix et. Lück. konserwy owocowe i jarzynowe fabr. Degome, margaryna fabr. „Amada“, herbata i kakao holend. „Dancx“, poleca reprezentant K. Wróblewski, Kraków, ulica Sobieskiego L. 1. Telefon 1145.

Dywany

Najtańsze źródło zakupu dywanów perskich tylko we firmie Lewkowicz i Juran, Grodzka 39.

Wełnę kilimową, oraz kilimy sprzedaje najtaniej firma
Król i Doleżal
Kraków, Jagiellońska L. 9.
— Ulgi w płaceniu. —

Kilimy gotowe
i na zamówienia, także na raty, poleca: Wytwórnia kilimów „Ostoja“, Kraków, Siemiradzkiego 11.

Futra

Futra we wielkim wyborze, oraz pracownia kuśnierska M. Mond, Kraków, Rynek gł. 11.

Futer największy wybór w dobrowym gatunku po niskich cenach poleca firma:
Antoniego Trąbki Syn
Kraków, ulica Szewska L. 12 Tel. 3464. Tel. 3464.

Pracownia i Skład futer Tadeusza Sierpińskiego, Kraków, Florjańska 32.

Skład futer i Pracownia kuśnierska H. Fink, Rynek 12, w podwórzu. Poleca po cenach konkurencyjnych futra, szale, lisy i t. p.

Zakład i pracownia kuśnierska Paweł Halpern, Grodzka 42, w podwórzu, poleca po najtańszych cenach płaszcze seleskinowe, raglany futrzane, lisy i szale.

Zakład kuśnierski Stanisława Ziembińskiego, ul. Kopernika l. 6, wykonuje po zniżonych cenach wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące, na czas i bardzo starannie.

FUTRA po przystępnych cenach poleca:
M. ROTBLUM
Kraków, Florjańska 8.

FUTRA na sezon zimowy poleca
G. RIESER
ulica Mikołajska 4. Mały Rynek.

Pierwszorzędny magazyn futer
A. JACHIMSKI
Kraków, Grodzka 14-16
Dla P. T. Urzędników pańtswowych na raty.

Galanterja

KOSZULE JEDWABNE
w wielkim wyborze poleca magazyn nowości dla panów
BRACI LANDWIRTH
Kraków, ulica Grodzka 46.

Skład bielizny i płócien pod firmą F. Bałabuszyński, Kraków, Szewska 10.

Bielizna męska i damska
w wielkim wyborze poleca firma
M. Pietroń i Synowie
Kraków, Karmelicka L. 12.

Fabryka bielizny i trykotarzy S. A. Kraków-Podgórze, ul. Dąbrowskiego l. 15, Tel. 4419. Poleca swe znane z dobroci wyroby.

BIELIZNĘ MĘSKĄ
białą i kolorową poleca
ROMAN SZCZERBA
KRAKÓW, UL. FLORJAŃSKA 40
.·. obok Hotelu Polskiego. .·.

MAGAZYN NOWOŚCI
N. WESTREICH
ulica Lubicz L. 5.
Poleca kapelusze, bieliznę, pończochy, skarpetki, krawaty, Piżamy i przybory podróżne i toaletowe.

Bieliznę damską, męską, krawaty, pończochy, skarpetki, trykotarze oraz wszelką galanterję poleca najtaniej **M. KROL**
KRAKÓW, ULICA DŁUGA L. 10.

BIELIZNĘ, KAPELUSZE, POŃCZOCHY, KRAWATKI i t. p. po cenach konkurencyjnych poleca
„Magazyn Nowości“
Kraków, Sławkowska 23.

Herbata

Herbata Bracia K. & C. Popowy. — Reprezentacja i skład hurtowny na Małopolskę i Kresy T. Cieśliński i Ska, Kraków, Florjańska 14, Telefon 117.

Kapelusze

Przyjezdne modniarki kupujcie kapelusze filcowe i welurowe tylko w FABRYCE J. Grossa, Dietlowska L. 7, lub biuro Stradom 27. Dla przyjezdnych fasonuje w 12 godz.

Konfekcja damska i męska

Ubrania męskie i dziecinne oraz raglany poleca Wohlmuth i Rubin, Grodzka 61, vis a vis kościoła ewangelickiego.

Ubrania męskie i dziecinne oraz wielki wybór raglanów po cenach zniżonych poleca Dom konfekcyjny, ulica Grodzka 26.

Na raty ubrania frakowe, smokingowe, marynarkowe, płaszcze, kostjumy damskie, według miary z własnej lub dostarczonej materji poleca Józef Kumala, Kraków, ul. Szczepańska l. 11.

M. Reisman Magazyn konfekcji damskiej, Kraków, Plac Dominikański l. 2. tel. 4339.

Zakład krawiecki cywilny i wojskowy wykonuje wszelkie roboty w zakres ten wchodzące. Przy zamówieniach opust 25%. Posiada na składzie wybór spodni do konnej jazdy angielskiego kroju. — Zamówienia wykonuje starannie i punktualnie. W. Zmuda, św. Tomasza 21.

Salon mód damskich
M. GISSER
ul. Florjańska 36, I. p.
drzwi na prawo.

UWAGA! Największy i najnowszy
wybór żurnali mód
A. NÜSSENHOLZ, Florjańska 36, I p. u p. Gissera na prawo.

Zakład krawiecki Józefa Gajdy, Kraków-Dębniki, Rynek, wykonywa wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące o 25% taniej.

K. BORNSTEIN
Kraków, ulica Florjańska l. 28, poleca swój bogato zaopatrzony magazyn ubrań męskich i dziecięcych. Dla P. T. Urzędników znaczny opust.

Dla Pań i Panów
MATERJE WEŁNIANE
na kostjumy i ubrania, na płaszcze i raglany. Jedwabie w wielkim wyborze. Pluszo i welwety. Ceny konkurencyjne. **P. RITTERMAN, Kraków, Rynek 9 (w Pasażu).**

Kosmetyka

Jan Nieżyński
Perfumerja, salon kosmetyczny. — Fryzjer damski.
Plac WW. Świętych 11.

Ważne dla Pań!
Krem czeremchowy „Vamosz“
Woda czeremchowa „Vamosz“
Mydło czeremchowe „Vamosz“
Farby do włosów światowej sławy Longin 1 fl. 2 zł., we wszystkich kolorach oraz wyroby Dr. Lustra poleca W. LAZAROWICZ, Kraków, Garbarska 4. 10 szt. różnych mydełek 2 zł.

Maszyny do pisania

Nowak, Kraków, Grodzka 44, Tel. 3541. „Elo“ do powielania, „Torpedo“ do pisania.

Naprawa i czyszczenie maszyn do pisania i rachowania tylko
W. KEYHA mechanik
KRAKÓW, UL. FLORJAŃSKA 3.

Meble

Meble stylowe luksusowe, obiurowe, dekoracje wnętrz poleca M. Pieszowski, Kraków, Mały Rynek 2, Tel. 4136.

Meble stylowe luksusowe etc.
poleca
S. MANNE, ULICA SZPITALNA L. 6.
Telef. 4074. Rok założ. 1860.

Meble gięte wszelkiego rodzaju z fabryki S. A. „MUNDUS“ dostarcza hurtownie i detalicznie zastępca na Polskę Rudolf Dattner, Kraków, ul. Studencka 25, telefon 3570

MEBLE KLUBOWE, BIUROWE, OTWANY PERSKIE, poleca najtaniej

Wytwórnia Mebli Klubowych
Kraków, Florjańska 25.

MEBLE za gotówkę i na raty, roboty tapicerskie i wszelkie przeróbki wykonuje najtaniej S. FRISCH, Kraków, ulica Stolarska l. 13.

Meble wykwintne
z własnej wytwórni, forniery i dykty najkorzystniej i najtaniej „PEBEDE“ Oddział w Krakowie Szpitalna 7. Tel. Nr. 234. Oddział w Lwowie Zamarstynów, ul. Zamknięta 12. — Ulgi płatnicze.

Otomany, kanapki rozkładane, wózki dziecinne sprzedaje tanio, zniszczone meble i wózki odnawia, gumy zakłada na poczekaniu PIECHOWICZ Kraków, ulica Mikołajska L. 7.

SALONY GIĘTE
otomany, poduszki materacowe, wkłady żelazne, kanapki do rozkładania poleca
M. BARDACH
Kraków, Florjańska 16.
Dogodne warunki!!

Obuwie

Obuwie najelegantsze
i trwałe zagraniczne i krajowe po cenach przystępnych najkorzystniej nabyć można w znanej firmie Gizala Brano, ul. Starowiślna 6. UWAGA: Wielki wybór pantofli zagr. zamszowych we wszystkich kolorach.

Obuwie luksusowe
oryginalne modele wiedeńskie
poleca
„KORAB“
Kraków, Szewska L. 17.

Płótna

PŁACHTY I PŁÓTNO NIEPRZEMAKALNE
wyrobu czeskiego dostarcza
A. ROMER Kraków, pl. Matejki 5 Telefon Nr. 4213.

Porcelana, szkło

Szlifiernia szkła i wytwórnia luster Z. Feldmann, Kraków, XXII, Jana Tarnowskiego 5.

Pierwsza małopolska fabryka zwierciadeł i szlifiernia szkła Sp. z ogr. odp. Kraków, Grodzka l. 60. Tel. 4078 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

Wytwórnia luster i szlifiernia szkła S. Kilpstein pl. Bawół L. 8, poleca lustra, szyby szlifowane do mebli oraz lustra, patentowe na deszczułkach po cenach konkurencyjnych, wykonanie pierwszorzędne.

Szkło okienne
poleca — oraz wykonuje wszelkie roboty szklarskie
S. FINKELSTEIN
UL. MIKOŁAJSKA L. 5.

Przybory szkolne

Pióra stalowe
do pisania, pluskiewki, spinacze etc. fabryki Wasilewski i Ska, Warszawa, poleca zastępca Rudolf Dattner, Kraków, Studencka 25. — Telefon 3570.

Rowery

Rowery — Motory F. N. gumy i części składowe dostarcza E. Kluska, Kraków, ulica Grodzka l. 63.

Różne

Wszelkie przybory i aparaty laboratoryjne, jakoteż odczynniki chemiczne czyste dostarcza Biuro inżynierskie „Chemotechnika“ Sp. z o. odp. Kraków, Rynek Gł. 39.

PIECZĘCIE KAUCZUKOWE
monogramy i grawirowania
J. WALENTA
Sławkowska L. 3, Hotel Saski.

Sukna

Skład sukna Hirsch i Adolf Eder, Kraków, Plac Dominikański 2, Telefon 2257.

Tapicerstwo

Zakład tapicersko-dekoracyjny
i wyrób kołder na wełnie, wacie i puchu
A. RYBIŃSKI
Sławkowska L. 21.

Transport

Spółka Akc. Dla Międzynarodowego Transportu Schenkar i Ska, Kraków, ul. Pańska 9, Telefon Nr. 2122 i 2147.

Cracovia Sp. transportowa Dom spedyc.-komisowy Kraków, Grodzka 60, Tel. 4078, Wiedeń II, Praterstrasse 13, Tel. 40.416, Spół. trans. Cracovia Grünberg et Co.

Technika, elektrotechnika

Hurtownia pasów skórzanych i wielbłądzich, szczeliw, węży etc. „Zenit“ Sp. z o. o. Kraków, Szpitalna Nr. 7, Telefon Nr. 4231.

Materjały elektryczne, motory oraz wielki wybór świeczników „Pród“ Gołębia 3, Telefon Nr. 4553.

Świeczniki elektryczne w wielkim wyborze „Lux“. Skład przyborów elektrycznych Kraków, Plac Dominikański l. 2, Telefon Nr. 3335.

Inż. Tadeusz Leszczyński. Biuro i sklep, Kraków, Grodzka 55. Wykonuje instalacje elektryczne, gromochrony, dostarcza materjały elektrotechniczne i techniczne. Lampy i abażury gotowe i na zamówienie

LOKOMOBILE
LANZA i WOLFA
Motory ropne Diesle
Maszyny drzewne i cegielniane
dostarcza natychmiast
Inż. Wacław Gąsior i Ska
Kraków, Karmelicka 14, tel. 4070.

Materjały elektrotechniczne dostarcza Biuro elektrotechn.
Heffner i Berger
Kraków, Szewska 18. Tel. 4153.

Artykuły techniczne i elektrotechniczne
poleca najtaniej **S. SZAJER**
Kraków, Plac WW. Świętych 8. .·. Telefonu Nr. 4154. .·.

Trykotaże

Pończochy, rękawiczki, trykotaże, najtaniej u
H. LICHTIG
ulica Grodzka L. 71

Pończochy, rękawiczki, trykotarze konkurencyjnie
Ignacy Kornblum
Florjańska 6 (w podwórcu)

Węgle

Krakowskie Biuro Handlowe Kraków, Florjańska 9, I p. Tel. 1067, sprzedaje hurtownie i detalicznie węgiel krajowy „Brzeszcze“, „Bory“, górnośląski „Eminenz“. Dla zakładów przemysłowych znaczne opusty i udogodnienia kredytowe.

TRANSMISJE
wszelkiego rodzaju natychmiastowa dostawa
„PRZEMYSŁ“ Kraków
św. Krzyża L. 1. Telefon 2348.

CHLORODONT

NA RATY!

ROK ZAŁ. 1880.
FORTEPIANY, PIANINA
w wielkim wyborze, w najstarszym składzie
Z. RABY NAST.
Kraków, św. Anny 3. Tel. 465.

Odpowiedzialny redaktor: Bolesław Raczyński. — Wydawnictwo „Kurjera Wieczornego“ Sp. z ogr. odpow. — Z Drukarni Ludowej w Krakowie (Tel. (1310